

Tek. Amb 26
Biblioteca Universităţii
Bulev. Reg. Ferdinand

Cluj

Déli Napló

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

PÉNTEK, 1931 DECEMBER 25.
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 276. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE

Segítség vagy megváltás?

Irtta: METZGER MÁRTON dr. prépost.

Nagybeteg tekszik a földön, nagy orvosra van szüksége.

A karácsonyhól gyermekünnepet csináltak, csináltak. Mi öregek már nem tudunk örülni, vagy olyan jól megy nekünk, hogy felesleges az öröm, van ebből elég? Dehogy is elég.

Lehetne rajtunk még segíteni? A segítség már nem elég. Több kell már nekünk: Megváltás!

Nem enyhíteni kell a mi bajunkat, meg kell tölteni magunkat váltani, vagy kell, hogy minket megváltanak.

Egyszer már voltunk ilyen hajban. Az a világháborúban volt. Azt hittük mi gyermekek, hogy ennyi kiontott vérnek, ennyi könnynek és halálnak ára: a békeszerződések. Olyan örületek voltak, hogy ezek nyomán boldogságot ígértünk a nagyvilágnak. Pont úgy megy nekünk, hogy boldogok vagyunk.

És volt a világháború gazdája? Dehogy is volt! Mindenki ártatlan, senkisé akarta. Lehetséges ez? Lehetséges. Sőt úgy is van. Tényleg a világháborúban senki sem volt az oka. Az ok — és ez a legborzasztóbb — rajtunk kívül volt.

Az emberek lelke vérengző volt, tehát vért ontott. Az ágyuk nem sülték el maguktól, a bajonetek nem repültek a fiainkra, mint a porszemek, a gránátok nem estek le a felhőből, mint az esősepek. Nem kezek szórták ezeket, nagyobb erő volt itt: a gonosz, a lélek.

A lélekből kihalt a szeretet, az a kiesefolt, megvetett, letagadott és kibűnözött szeretet.

Szeretet! Te a nagyhatalmak elsője, kit az emberek emberé, az Embér Fia is a legnagyobbak mondott, mi nem foghatunk fel téged. De látjuk, mennyi könny, mennyi vér kell, hogy beteljen az űr — ha ugyan betelt — mi ott marad, ahonnan téged kitagadtak. Hiába itt minden védekezés, ha a harci dalok helyett elhangzott volna a szeretet himnusza, mindez be nem követezt volna.

Annyi volt a sárga, a fehér, a vörös stb. könyv, adtak volna ki egy meleg, a szeretettől meleg könyvet, mindez be nem követezt volna. De azok a lelkek, amelyekből kihalt a szeretet, másra nem voltak képesek.

Nagyon betegek vagyunk. Üres a gyár, a kamra, a szekrény, a szoba, a gyomor! Keressük az okot, hogy miért, keressük a segítség módját, hogy hogyan?

Miért üresek ezek mind? Mert üresek a lelkek. Csak a lélek képes ezeket megtölteni és a lélek is üres! És ez az egyetlen oka a mai kinszenvedésnek.

A végsőig elkeseredett öreg nyugdíjasok tüntettek a temesvári pénzügyigazgatóságon, de pénzt így sem kaphattak

A pénzügyigazgató előszobájában tegnap szokatlan jelenetek játszódtak le. A nyugdíjasokat végkép elkeserítette a pénzügyminiszteriumnak az a rendelkezése, amely szerint az összes állami tisztviselők karácsony előtt egy havi fizetésüket megkapják, róluk azonban nem gondoskodtak. Dél előtt körülbelül ötven vasúti nyugdíjas jelent meg a pénzügyigazgató előszobájában és hangos szóval követelték járandóságukat és kijelentették, hogy addig nem távoznak, míg nyugdíjukhoz nem jutnak. Az elkeseredés kitérőse kihallatszott a folyosóra is és a pénzügyigazgatóságon érhető izgalmat keltezte. A legkülönfélébb kiáltások hangzottak, amelyekből ez volt a refrén:

— Adják ki a nyugdíjunkt!

Az előszobában annyian voltak, hogy dulakodás is támadt, amelyek során a pénzügyigazgató szobájába vezető ajtót betörték. Végül is kénytelenek voltak címenni azelőtt, hogy valamit kaptak volna. A nyugdíjasoknak szomorú karácsonyuk lesz. De az állami tisztviselők helyzete sem irigyléreméltó. A pénzügyigazgatóság két nap alatt tizenegy millió lelt utalt ki és pedig öt milliót az első napon, tegnap pedig hat millió lelt. Ebből az összegből a még hátralékos katonai fizetéseket adták ki, majd a bírák, tanítók, tanárok és más közhivatalok tisztviselőinek jutott átlag egy hónapi fizetés. Délután két órakor Dersib Elemér pénzügyigazgató-sági főpénztáros még mindig folyó-

sitotta a fizetések céljára szolgáló összegeket. Az állami tisztviselők tehát legalább valamit kaptak, míg a nyugdíjasok semmit.

A pénzügyigazgató kétségtelesen el fogja követni, hogy az ünnepek után közvetlenül folytatásuk a nyugdíjak kifizetésére és ezzel elejét vegyék a további jogos panaszoknak. Ez már azért is méltányos, mert a legutóbb nyilvánosságra került hivatalos adatok tanúsága szerint a Bánság az egész országban első helyen áll az adófizetés tekintetében. Mindenki igyekszik adózási kötelezettségének teljesítéséhez mértén elegendőt tenni és ezért a Bánságban elsősorban kellene gondoskodni a köztisztviselők és a nyugdíjasok járandóságainak pontos és rendszeres kiutalásáról.

—o—

A hűségese köteleltségteljesítés hősi halottját tegnap délben méltó gyászpompával temették el

Tegnap délben ment végbe Budapesten a Mosonyi-utcai rendőrségi laktanyában a meggyilkolt Sinkó József rendőrelőőr temetése. A koporsó tele volt virággal és mellette ott zokogott Sinkó József bánatos özvegye, árván maradt kisgyermek fia, apja, anyja és több rokona. A rendőrség díszruhában állott a koporsó körül. Az udvart nagyszámú közönség töltötte meg és képviselve voltak az összes hatóságok is.

Horthy Miklós kormányzó képviselőjében Dérföldi százados származék jelent meg és a kormányzó koszorúját helyezte a koporsóra.

Ott volt ezenkívül a kormány és a rendőrség koszorúja is. Budapest

városának koszorúját Ripka Ferenc dr. főpolgármester hozta. Eze g-Huszágh Miklós főkapitány mondotta a gyászbeszédet és a rendőrség elismerését és díszérte fejtezte ki a köteleltségteljesítés hősi halálát halt rendőrmester iránt. Az egyházi szertartás után a koporsót a halottas kocsira tették és kikísérték a pályaudvarra, ahonnan azt Soltszentimrére szállították és örök nyugalomra helyezték.

A Sinkó József meggyilkolása miatt kivégzett Horváth István édesanyja tegnap reggel érkezett meg Csajág községből Budapestre és az ügyészségtől engedélyt kért, hogy fia hulláját láthassa.

Autón kivitték a Maglódi-uti gyűj-

tőfogházba, ahol az öreg asszony zokogva borult rá a holttestre. A szerencsétlen anya csak nehezen esillapodott le. Horváth István ma temetik el és anyja kijelentette, hogy a temetésig nem távozik a koporsó mellől.

A főkapitányságon tegnap délelőtt jelentkezett Gál Ferenc angalföldi rovott multu fiatalember, aki a betörésnél a rendőrgyilkos Horváth István harmadik bűntársa volt.

Elmondotta, hogy társainak elfogatása után bujdosott, azonban belátta, hogy ennek ninesen sok értelme, mert egy-két nap mulva ugyanis elfognák.

Gál Ferencet nyomban letartóztatták.

Igaz, hogy Miatyánkkal nem lehet kenyeret venni, Ave Máriával nem lehet befüteni. De az érzelem, a hit, a tudás, a szeretet, mely ezeket szüli, ha ez megtölti a lelkeket, megtelnek a kamrák is.

És a léleknek nem elég a kis kuznolás, a léleknek megváltás kell.

Jó, mondd Betlehemet és mindent, ami vele összefügg, naiv mesének. De ne mosolyogj rajta! Nem a becsületet, megtört léleknek óriási teljesítménye volna-e az, hogy kinjában ezt a mesét szülte: hogy nem engedi a lelkét kifosztani. A horror vacui a lélekben elviselhetetlen, és azt, amit egyesek, szerencsétlenek, az egyedülnek mon-

danak, képes az egész világot előlenni magától és imádkozni: „Harnatozzatok egek felülre az igazat!” Mikor letörve is van még annyi erőm, hogy felülre várjam a segítséget.

De Betlehem nem mese. Nem hiszed? Jól van! Oroszország? Közélebb van talán, mint mi magunk Betlehemhez!

Hogy mit és mennyit fogunk még szenvedni, azt senki sem tudja. Lehet és valószínű, hogy ez csak enyhé kezdet. Tehát nem lehet megállítani? Oh, igen, szeretni kell. Ha megtelt a lélek, ez az igazi éléskamrája a nagyvilágnak, ha megtelt az igazi imádkozott mindennapi kenyérrel, akkor megtelt

minden kenyér- és fáskosár.

Ha a lélek üres marad, ha nines szeretet azok lelkében, kik kenyéradók és akik kenyérvetők, ha nem akarjuk meglátni mit tud végezni a szerető lélek, akkor meg fogjuk látni, mit tud a gyűlöző lélek.

És Betlehemhez közel pásztorok valának, kik virrasztottak a nyájuk mellett. Egyszerre égi fényesség vette körül őket: ma éjjel született nektek a Megváltótok. Dícsőség a magasságban Istennek, békeség a földön a jóakaratu embereknek!

Jaj, jaj, háromszor jaj annak az emberiségnek, amely ezt a szöveget meg nem érti.

Sokalják a politikai pártok a február elsejéig terjedő parlamenti szünetet mely után kemény harc kezdődik

A karácsonyi ünnepek előtt a nemzeti parasztpártban és a liberálisok táborában izgalmas tanácskozások voltak. A nemzeti parasztpárt vezetőségi ülésén Mihalache mondott nagy beszédet és utalt arra, hogy a nemzeti parasztpárt alig fejtett ki élénkebb politikai tevékenységet, ami a párt te kintélvények és népszerűségének rovására megy. Ezt a passzivitást még az elnökválság is elősegítette, éppen ezért szükségesnek tartja az elnökkérdés megoldását.

Mihalache felszólalása után a vezetőség elhatározta, hogy Titulescut újlag informálják, hogy alapos betekintést nyerjen a párt életébe.

Mihalache ezért St. Moritzba utazik, ahol Titulescu jelenleg üdül és megadja neki mindazokat a felvilágosításokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy Titulescu végérvényesen döntsön, vajjon elfogadj-e a nemzeti parasztpárt elnöki állását, vagy sem. A nemzeti parasztpártban úgy hiszik, hogy Titulescu a Mihalache által nyújtott felvilágosítások után mégis vállalja az elnökséget.

A liberális pártban is erősödik az ellenzéki hangulat.

A párt vezetősége főleg a konvertálási javaslatl foglalkozik és az a kívánsága, hogy a konvertálás az összes mezőgazdasági tartozásokra vonatkozzék,

továbbá bíróság állapítsa meg a tartozást, ez azonban soha magassabb nem lehet, mint a birtok tulajdonképpeni értéke. A konvertálás harminc nap alatt lebonyolítandó. A liberális párt továbbra is meg hagyja tagjait a konvertálási bizottságban, azonban a javaslaton kért módosítások keresztülvitelét követelik.

Nagy az elégedetlenség a pártok soraiban, hogy a kormány a parlamentet február elsejéig elnapolta. Ennek az elégedetlenségnek már

hangot is ad a Viitorul és hangoztatja, hogy március tizenötödikén véget ér a parlament hivatalos ülészsaka, viszont február elsejétől március közepéig nem lesz elegendő idő a fontosabb javaslatok megvitatására. Ezek a javaslatok a konvertálás, a felső oktatás reformja, az elemi iskolai oktatás módosítása, a bankkereskedelem átszervezésére irányuló javaslat, végül a közigazgatási törvény módosítása.

A Viitorul szerint ilyen körülmények között a liberális párt kénytelen a legradikálisabb módszerekhez folyamodni.

A konvertálási javaslat tehát még nagy gondot okoz majd a kormánynak. A parlamenti szünet különben nem lesz a megszokott esendes, mert a pártok tanácskozásai állandó tevékenységben tartják a politikai köröket.

Mégis megkapja a város a husz millió lei kölcsönt közmunkák elvégzésére

Sagovici Sámuel dr. városi főjegyző visszatért Bukarestből, ahol hivatalos ügyekben járt. A főjegyző fővárosi tartózkodása alatt a Banca Natională is járt, ahol a város husz millió leies kölcsöne ügyében tárgyalt. Emlékeztet, hogy a városnak a Victoria-bank husz millió lei kölcsönt ajánlott föl, amelyet a város a munkanélküliek foglalkoztatására alkalmas beruházásokra akart fordítani, azonban a Banca Natională a köl-

csönnyülethez nem adta hozzájárulását. Sagovici Sámuel dr. a Banca Natională igazgatóságával folytatott tárgyalásai során kifejtette, hogy az összegre a város vagyonnal nyújt garanciát és hogy azt fontos közmunkákra fordítja. A Banca Natională biztató reményt adott és ennek alapján a város a hozzájárulás elnyerése ügyében újabb akciót indít. Valószínű, hogy a város a husz millió kölcsönt már januárban megkapja.

A fékezézből lett vasuti pénztáros milliőkat sikkasztott

Az okiráltságbeli Buzeu vasuti állomáson feltűnőstéklő letartóztatás történt. A rendőrség ugyanis az állomásfőnökség feljelentésére letartóztatta Muresescu István vasuti pénztárost. Muresescu vala mikor vasuti fékező volt, rokonai közbenjárásával azonban sikerült magát pénztárosnak kineveztetni és ebben a minőségben követte el nagyarányú visszaéléseit. Pénztárosi minőségben a vasuti nyugdíjasok kifizetését eszközölte, de a fizetési lajstromokban szereplő nyugdíjasok illetményeit csak részben

fizette ki, míg az összegeket úgy tüntette fel, mintha azokat teljes egészükben kiegyenlített volna. Az eddigi vizsgálat kiderítette, hogy a fékezézből lett pénztáros több millió leit tulajdonított el ilyen módon és csak az utolsó hónapban újlag kétszáz ezer leit sikkasztott. Mustescu beismerte tettét, azonban arra vonatkozólag nem hajlandó felvilágosítást adni, hogy a pénzzel mit csinált. Ugy hiszik, hogy a nagyszabású visszaéléseknél büntársai is voltak.

Minden héten újabb elkeseredett munkásszállitmány érkezik vissza Franciaországból

Két év előtt hangzatos jelszavakkal esábitották a romániai munkanélkülieket Franciaországba. Fényes szerződéseket ígértek és sekan nagy reményekkel indultak a francia bányá- és iparvidékre, hogy úgy térjenek haza, mint az a huszonnyolc szerencsétlen ember, aki néhány nap előtt kért segítséget Botez György munkügyi vezérfelügyelőtől. Huszonnyolc kíváncsi loit tért vissza onnan, szegényen, éhesen, lerongyoltan, elkeseredetten. Ez rövid idő alatt már a harmadik transzport. Kenyeret és jegyet kérnek. Panaszkodnak, hogy kiüldözik a külföldieket, nincsen munka. Ahol volt, ott leépítették, elbocsátották őket. Hónapokig nyomorogtak, álláshoz nem jutottak, sok közülük öngyilkos lett, vagy pedig éhségtől és betegségtől rogyott össze. A párisi román konzulátustól jegyet kaptak Zombolyáig. Temesvároitt a szerencsétlen emberek a városi népkonvinkon kaptak ennielöt. Bihariak, aradiak, erdélyiek. Karácsonyra haza akarnak

jutni. Hosszas utánjárás után Botez vezérfelügyelő szerez számukra vasuti jegyet. Boldogan köszönik meg és indulnak haza a rég nem látott falvakba, asszonyhoz, gyerekekhez, mint egy rossz álmot örökre elfelejtteni a francia vendéglátást. A jövő héten újabb transzport érkezik... Kinek a büne ez a közönséges becsapás?

A nyomorgó munkások egyike elmondotta azt is, hogy a párisi román konzulnak az utbaigazítása nélkül talán soha haza nem jöhettek volna. Csak az a baj, hogy rengeteg ilyen szármalasan becsapott romániai munkás van kint francia földön és amikor ezek hirtelen kenyereket veszítik, nem lehet valameny nyíról legalább annyira gondoskodni, hogy ismét hazavergődhessenek. A temesvári városi hatóság is mindenkor készséggel segít a szerencsétleneknek, de mégis végére kell járni az emberi jóhiszeműséggel való ilyen lelkiismeretlen üzérkedésnek.

A mozik karácsonyi ünnepi műsora:

DECEMBER 24.

A szentestre való tekintettel nincs előadás.

DECEMBER 25.

Belvárosi Capitol mozi: A lebegő szűz. A szezon legnagyobb nevettező slágere a főszerepekben. Szöke Szakáll, Dina Gralla, Fritz Schultz és Adele Sandrock.

Gyárvárosi Apollo mozi: Boby ne hazudj!

Világsikert aratott német beszélő és éneklő vigjáték, a főszerepekben: Oskar Kariweiss, Jenny Jugo és Halmay Tibor.

Erzsébetvárosi Doina mozi: A hármak titka. Elsőrangú német vigjáték. A főszerepekben: Siefert Arno, Trude Berliner és Walter Rilla.

Mehalai Concordia mozi: A farkasok dala. Lebilincselő szerelmi történet gyönyörű zenével. A főszerepekben: Lupe Velcz, Gary Cooper.

DECEMBER 26.

Belvárosi Capitol mozi: A lebegő szűz.

Gyárvárosi Apollo mozi: Boby ne hazudj!

Erzsébetvárosi Doina mozi: A hercegnők hadnagya. A szerelem, bosszu és szenvedély filmje. A főszerepekben: Lawrence Tibbet, Grace Moor és Adolph Menjou.

Mehalai Concordia mozi: A tábornok. Megható német dráma. A főszerepekben: Conrad Veidt és Olga Tschodowa.

DECEMBER 27.

Belvárosi Capitol mozi: A hercegnők hadnagya.

Gyárvárosi Apollo mozi: A lebegő szűz.

Erzsébetvárosi Doina mozi: A tábornok.

Mehalai Concordia mozi: Boby ne hazudj!

DECEMBER 28.

Belvárosi Capitol mozi: A hercegnők hadnagya.

Gyárvárosi Apollo mozi: A lebegő szűz.

Forum mozi műsora:

December 25, 26, 27 és 28-án:

Monte-Carlo bombázása. (Beszélő film).

Mindenütt beszélnek az előkelő budapesti

BRISTOL SZALLÓ

Szobák (a fekvéstől függően) kitűnő napi ellátással, már 12 pengőtől kaphatók. Dunai szobák kílással a gyönyörű budai hegyvidékre méltányos áron.

olcsó áraitól

Bristol menő 2 pengő 40 fillér. Mindennap öt-órai tea és tánc. Kávéházi árak. Vacsora rendes polgári áron. Tánc. Hosszabb tartózkodás esetén további engedmények. Bristol szálló. Budapest, Dunapart.

Egyesült Lakk-és Fes-

tékoyár és Ker. r. t.

Timisoara

Str. Marasesti 9.
Telefon 571.

Sürgönycim: „Lackfarbe“

festékek,
lakkok (olaj- és nitro)
kencék,
cipőkrém.

December

25 Péntek 5 1/2 - 7 1/2

26 Szombat 5 1/2

27 Vasárnap 8 1/2

ó r a k o r .

December

26 Szombat 8 1/2

27 Vasárnap 5 1/2

28 Hétfő 8 1/2

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

V á r o s i S z i n h á z

**Poór Lili és Fekete Mihály együttes felléptével
F e k e t e s z á r u c s e r e s z n y e**

J e g y e k 80, 60, 40, 30, 20, 15 lei

T o r o c z k ó i m e n y a s s o n y

Tavalyhoz képest idén a bankiegyforgalom emelkedett és a Nemzeti Bank fedezete csökkent

Auboin, a Nemzeti Bank mellett működő külföldi pénzügyi szakértő most adta közre idén utolsó jelentését és abban Románia pénzügyi és gazdasági helyzetével foglalkozva érdekes megállapításokat tesz. Románia helyzete a jelenlegi nemzetközi viszonylatban elég jó. A gabonaexportból származó devizajövedelem ugyan nem volt olyan nagy, mint az előző évben, de így is jelentős összeget tett ki. Romániát ebben az évben súlyosan érintette, hogy nagyobb összegű külföldi tőkét kivontak az országból. A pénzhelyzet szilárdágának tulajdonítható, hogy a tőke kivonások ellenére különösebb nehézség

nem merült fel. Válságot jelentett a betétek visszavonása, aminek révén a hitelélet is minimálisra csapott. A Nemzeti Bank, amennyire a helyzet megengedte, támogatta a piacot. A jegybank fedezete a fontzuhanás következtében csökkent, de ezt a fedezetesökönést francia frankokkal pótolták. Auboin kifejti még, annak ellenére, hogy több nagybank áldozatul esett, a pénzpiac minden megrázkódtatást elbirt.

Ami a pénzforgalmat illeti, Auboin a következő édes statisztikát állítja fel. Amíg 1930 november hetedikén 18 milliárd 360 millió bankjegy, 938 millió érepénz és 3

milliárd 348 millió forintforgalom volt, addig 1931 november hetedikén bankjegyben 23 milliárd 461 millió, érepénzben 1 milliárd 886 millió és folyószámban 2 milliárd 659 millió lei volt forgalomban. Tehát emelkedés mutatkozik, amelynek következtében a Nemzeti Bank fedezete 58 százalékról 36,3 százalékra csökkent. A huszonötmilliárdos költségvetést az állama fedezni tudja és ennyi bevételre a pénzügyi szakértő is számít. Auboin végül optimistikus megállapításában ama reménynek ad kifejezést, hogy jövőre a gazdasági válság enyhülésével Románia helyzete még szilárdabb lesz.

Huszonhárom államban devizakorlátozás van és egyedül Magyarországnak volt bátorsága a moratoriumot elrendelni

Magyarországon tegnap életbe léptették a transzfermoratoriumot, amely majdnem teljesen felfüggeszti a magyar állampolgárok külföldi fizetéseit. A rendelet utal arra, hogy a külkereskedelem csökkentése folytán a Nemzeti Bank devizakészlete a minimumra esett és ezért szükségessé vált a magánadóságok külföldi fizetésének felfüggesztése. A meglévő devizákat az állam és a törvényhatóságok külföldi tartozásainak fizetésére tartják vissza. Bizonyos mértékben azonban azok a fizetési kötelezettségek is kiutalást nyernek, amelyek a külföldi hitelezőkkel kötött egyezségek esedékes törlesztéseire szolgálnak. A magyar állampolgárok külföldi esedékességeinek kamatait a Nemzeti Bank pengőben fogja kiutalni.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter kijelentette, hogy a magyar kormány ezt a transzfermoratoriumot kénytelen lesz mindaddig fentartani, amíg a külkereskedelemben javulás áll be és a Nemzeti Bank devizakészletei megnövekednek.

A kormány azonban gondoskodni fog arról is, hogy a külföldi hitelezők érdekei biztosítva legyenek és hogy kötelezettségei alól egyetlen adós se vonhassa ki magát.

A világsajtó részletesen foglalkozik a magyar transzfermoratoriummal és azt nagyjelentőségűnek mondja. Az angol sajtó kivétel nélkül méltatja Magyarországot pénzügyi politikáját és a moratoriumot célravezetőnek mondja. A Times megállapítja, hogy huszonhárom államban olyan szigorú devizakorlátozás van, ami burkolt moratoriumot nyíltan beismertje és elrendelje.

A Morningpost szerint a magyar transzfermoratorium nem lesz ártalmas a külföldi hitelezők szempontjából, mert a magyar kormány messzemenő védelmet nyújt a külföldi követeléseknek.

A Paris Midi francia lap szerint a magyar transzfermoratorium folyománya az általános európai pénzügyi helyzetnek. Csehszlovákia Párisban kölcsönt keres és ugyanezt teszi a francia fővárosban tartózkodó jugoszláv királyi pár is. Románia szintén újabb kölcsön érdekében tárgyal Párisban. 1931-ben Európa középső és délkeleti államai rengeteg kölcsönt vettek föl külföldről. Egyedül Franciaország adott tizenkilenc milliárdot. Ez a sok pénz azonban nem maradt a kölcsönvevőknél, hanem visszafolyt a kölcsönadókhoz.

Ez a pénzgond Európában előbb nem változik meg, amíg a gazdasági helyzetben lényeges változás nem áll be. Valamennyi állam különböző próbálkozásokat tesz, hogy a pénz-

ügyi ingoványban ne merüljön alá.

Magyarország erre a célra a transzfermoratoriumot választotta és valószínű, hogy ez eredménnyel is jár.

Az általános béke előmozdításának mondja magát az orosz szovjet

Molotov szovjet népbiztos a szovjetek végrehajtó bizottságának ülésén kijelentette, hogy Szovjet-országnak az általános béke előmozdítója és a szovjet fennmaradásának biztosítója. Beszél az orosz—lungyel tárgyalásokról és annak a reményének adott kifejezést, hogy ezek kölcsönös meguntatásai szerződés létrejöttével fognak végződni. Örömmel látja a szovjet,

hogy más államok hasonló szerződésekre töreksszenek a szovjettel. Azután beszélt a mandzsuri konfliktusról és kijelentette, hogy Szovjetország helyteleníti a népszövetségi bizottság kiküldetését. Természetes, hogy az oroszok erősen figyelik a mandzsuri eseményeket, mert hiszen közvetlen szomszédságban vannak Mandzsuriával.

A kormány tagjainak külföldi utazásai

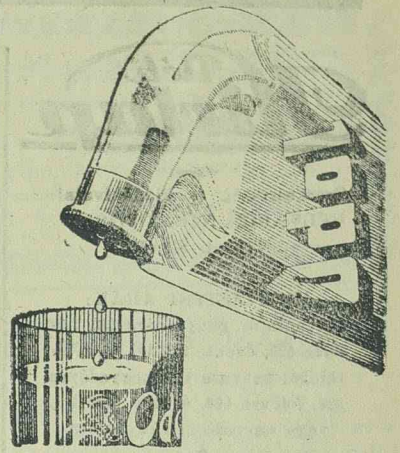
Argetoianu pénzügyminiszter szombaton Párisba utazik, onnan pedig a francia Rivierára megy üdülni. Argetoianu távollétében Jorga miniszterelnök helyettesíti, azonkívül pedig a belügyminiszteri teendőket Cantacuzino munkügyi miniszter, a pénzügyminiszteri tárcát pedig Vasilescu-Karpen ipari és kereskedelmiügyi miniszter látja el. Jorga miniszterel-

nök Argetoianu hazatérése után indul külföldre, míg Ghica herceg külügyminiszter január hetedikén utazik Varsóba, ahol az eddigi jelentések szerint találkozik a szovjet diplomáciai megbízottjaival. Ghica Varsóból Prágába megy, onnan Bukarestbe jön vissza és Titulescuval együtt utazik Montreube, ahol a kisántant külügyminiszterei tartják értekezletüket.

A városi könyvtár részére jobb helyiséget kérnek

A városi könyvtár bizottsága tegnap este hat órakor a városházán ülést tartott, amelyen Grossean Kornél dr. főpolgármester helyett Gredinariu Emil kultúrtaácsnok elnökölt. Milos Romulusz könyvtárigazgató felolvasta a könyvtár állapotáról, forgalmáról és látogatásáról szóló jelentését, amelyet a bizottság tudomásul vett. Bejelentette továbbá, hogy az egyes olvasóknál régóta kintlévő könyvek beszédese eredménnyel halad előre és hogy a könyvtárnak három millió leire való biztosítása érdekében ajánlatokat kért az egyes biztosító társaságoktól. A könyvtár

részére a mostani év számlájára az elmúlt héten negyvenhatezer lei értékben román, magyar, német és francia könyveket vásároltak a bizottság által összeállított jegyzékek alapján. A jövő évi költségvetésben a városi könyvtár gyarapítására százhuszezer lei van felvéve. Kubán Endre indítványára elhatározták, hogy az elmúlt könyvjegyzék helyébe újat csináltatnak. Marcus József indítványára a bizottság kimondta, hogy közbenjár a városi ideiglenes bizottságnál a városi könyvtárnak más és megfelelő helyiségben való elhelyezése érdekében.

ODOL
igen tömény szájvíz, néhány cseppje elegendő.
ODOL
használatban igen takarékos
ODOL
tehát olcsó.

Három betörés

tarkította imét a rendőri krónikát

Az elmúlt éjszaka Temesvárott ismét három betörés történt. Az egyik betörést a józsefvárosi Szilágyi-utca 14. számú házban követték el, ahol ismeretlen tettesek alkules segítségével behatoltak Schmidt Erzsébet lakásába és a szekrényeket feltörve 800 lei készpénzt, valamint huszezer lei értékű ékszereket vittek el. Hasonló ügyben tett feljelentést Fábian Imre józsefvárosi vendéglős is, aki a rendőrségen elmondta, hogy ismeretlen egyének az ablakon keresztül betörték a vendéglőbe és 1700 lei készpénzt, hat üveg rumot és konyakot zsákmányoltak. Kára meghaladja a 3000 leit. A harmadik betörés áldozata Sonnenschein vendéglős, akinek gyárvarosi, Szénatéren levő vendéglőjéből ismeretlen tettesek 3000 lei értékber különböző dolgokat loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást. — A józsefvárosi rendőrségen tegnap megjelent Muesi Mária menai lakosnő és bejelentette, hogy ismeretlen tettes a józsefvárosi Scudiertéren levő egyik üzlemben ellopta a pénztárcáját, amelyben háromszáz lei készpénz és különböző iratok voltak. Az asszony a pénztárcáját a piaci kosarában tartotta, ahonnan a tolvaj észrevétlenül kiemelte.

—

Hogyan látják Szatmáron! Indig Ottó egyszerű darabját, a Torokói menyasszonyt számos erdélyi város után Szatmáron is műsorra tűzte a magyar színház. A szindarabról a hatóságok is megállapították, hogy nem sérti az állam érdekeit, amikor az egyik román újságíró kifogásolni valót talált rajta. A román újságíró nem tartotta megengedhetőnek, hogy a román katona a román hadsereg egyenruhájában szerepeljen és a román jegyző románul mondjon néhány szót a színpadon. Másnap erre megjelent a sziguranca és ott panaszt emelt, hogy a szatmári színházban kigunyolják a román nemzetet, az egyenruha használatával pedig sértik a hadsereget. A sziguranca azonnal hívatta a színház vezetését és utasításba adta, hogy a vigjáték előadásán hágyják el a román vonatkozásokat. Így nez ki a népek közledeése, amelyet fentről hiába hirdetnek akkor, amikor a közrend őrei belerugnak ebbe a jóakaratra.

ELEKTROMOTOROK és áramfejlesztők.
Szécsi Pál mérnök elektrotechnikai műhelye
Timisoara Bul. Carol 48. Telefon 19—60.

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TÉR 4. SZAM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 980 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 660, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

Telefon:

2-52, este 9 után 10 és 2-42.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bányai Nyomda R.-T.
nyomása.

A fűtő

előtt, aki a mozdonyvezetővel együtt ott dolgozik a vonatok gőzmozdonyán, vegyük le a kalapot. A fűtő, akit szolgálat közben a szénpor valóságos szerezcsenné feketít, a mozdonyon éppen úgy kiegészíti a mozdonyvezető munkáját, mint ahogy házat sem lehet elképzelni alap és tető nélkül. Bármelyik hiányában nem ház a ház. És a mozdonyon éppen olyan szükséges a fűtő, mint amilyen elmaradhatatlan a mozdonyvezető. Egymás kezére dolgoznak, amikor ott vannak a pófékelő mozdonyon és munkájuk tökéletességétől, egymást kiegészítésétől függ a vonatokon levő emberélet és vagyon. A fűtő éppen úgy, mint a mozdonyvezető, száz százalékosan fölállozza magát a közért, de munkája közben nem is gondol rá, hogy áldozatot hoz, mert csak azt érzi, hogy kötelességét teljesíti. A fűtő, aki egy-egy tura alatt öt-hat tonna szenet etet meg a mozdonyal, örökké figyel: van-e gőz, van-e víz és miközben kormos arcán végigfolyik a verejték, a szemé mindig a helyén van. És nemcsak közreműködik a fűtő abban, hogy a mozdony maga után tudja vonni a vasúti kocsikat, hanem ilyenkor félidőn neki köszönhetjük, hogy utazásnál havas, hideg tájakon keresztül kellemesen fűtött fülkékben ülünk. Ezt egészen természetesnek találjuk és nem is jut eszünkbe, hogy köszönettel gondoljunk ezért a fűtőre. Mikor pedig a vonat megérkezik rendeltetési helyére, akkor a mozdonyvezetőtől kezdve a vonat egész személyzetét szépen hazamegy, a fűtő azonban nekiáll a mozdonyt rendbehozni, kitisztítani és újabb menetre elkészíteni. Havi négy-öt ezer lei fizetésért éjjel-nappal, nyári hőségben és téli fagyban nehéz szolgálatot teljesít a mozdonyon a fűtő és a mozdonyvezetővel együtt igaz megbecsülésünket érdemli ki.

Én.

BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET kívánunk a Déli Hírlap minden előfizetőjének, olvasójának és minden barátjának. A karácsonyi ünnepek alatti munkaszünetre való tekintettel a Déli Hírlap legközelebbi száma kedden, december 29-én, reggel korán a rendes időben jelenik meg.

Grofsorean főpolgármester szabadságon. Grofsorean Kornél dr. főpolgármester ma reggel szabadságra utazik, amelyet az aradmegyei Galsán fog tölteni. A főpolgármester január 7-ig lesz távol és ezen idő alatt Mardan Dion ideiglenes bizottsági tag helyettesíti.

Pacha püspök körlevele. Pacha Ágost püspök az egyházmegyei lelkészeihez intézett körlevelében hivatkozik a pénzügyminiszternek a főpapkhoz küldött leiratára, amely szerint egyes felbujtók arra biztatják a lakosokat, hogy ne fizessenek adót. A püspök felhívja a lelkészeket, prédikáció keretében világosítsák föl a hívőket, hogy már Jézus Krisztus is azt mondta, hogy meg kell adni a császárnak, ami az császáré és az Istennek, ami az Istené. Az adófizetés minden ember kötelessége és kötelessége az elsősorban minden jó katolikusnak.

HOTEL CONTINENTAL BUDAPESTEN

VII., Dohány-u. 42.
170 szoba. Hideg — meleg folyóvíz. Központi fűtés — első-rangú berendezés.

Olcsó árak
Autobusz és villamosközlekedés edes mind-
den irányban.

Két érdemes rendőrtiszt nyugalmába vonul. Január elsejével a temesvári rendőrség két érdemes tisztviselője, Manciu Miklós rendőrfelügyelő és Bobrik Milán rendőrtisztviselő nyugalmába vonul. Manciu Miklós rendőrfelügyelő harmincöt évén keresztül volt köztisztviselő, míg Bobrik Milán harminc esztendő rendőrségi szolgálati idővel lép a nyugdíjalományba. Manciu éveken keresztül a józsefvárosi rendőrség főnöke volt, míg Bobrik Milán az erkölcse rendészeti osztályt vezette.

SEGESVÁRI SELYMEK: Crepe de Chine, Georgette, Crepe de Satin

HIHETETLEN OLCSÓ ÁRON
a NÉPÁRUHÁZBAN
Belváros, Corvin Mátyás-utca 4.

Zachiu rendőrfelügyelő nagy-kikindai látogatása. Zachiu Demeter rendőrfelügyelő Demetriade zsombolyai határrendőrségi főnök és Lazarul rendőrkormányos kíséretében Jugoszláviába utazott. Zachiu célja a nagykikindai jugoszláv határrendőrség meglátogatása.

Ha jól akar mulatni, töltse a Szilvesztert a Palace-kávéházban és barban.

Tigoianu Demeter táblabírói ki-nevezése. Az igazságügyminiszter a legfelső bírói tanács ajánlatára Tigoianu Demeter temesvári vizsgálóbírói táblabírónak nevezte ki. Tigoianu egyike a bírói kar legképzettebb tagjainak és évek hosszú sora óta rendes munkatársa az Ardealul Juridic című, Kolozsvárott megjelenő jogi szaklapnak.

NEM MERNEK NYILTAN SZEMBENEZNI A LESZERELÉSSEL. Az angol külügyminiszterium körkérdezté intézett a nagyhatalmakhoz, hogy miként vélekednek a februárra összehívott leszerelési konferencia esetleges elhalasztásáról. Az angol külügyminiszterium hangsúlyozza, hogy Angliától távol áll, mintna a leszerelési konferencia elhalasztását kezdeményezni akarná, azonban attól tart, hogy előbb a jóvátételi konferenciát kell megtartani, nehogy ez lehangolólag hasson a kedélyekre, amikor a leszerelésről kell határozni.

Amerika nem tér le az aranystandardról. Washingtoni jelentés szerint az amerikai kormány cáfolja egyes lapoknak azt a híret, mintha az Egyesült Államok kormánya le akarna az aranystandardról térni. Hivatalos kommuniké szerint Washingtonban erre egyetlen pillanatig sem gondoltak.

Foglaljon idejében asztalt Szilveszterre a Palaceban. Mérsékelt árak!

A pucskisérlet szabadon engedett részesei. A budapesti itélőtábla vádtanácsa a pucskisérlet miatt letartóztatott Kovács Jánost, Temesváry Lászlónt, Erdélyi Imrét, Onda Nándort, Momza Györgyöt, Sebők Endrét, Mulics Szlátkót és Koroni Józsefet szabadlábra helyezte, akik tegnap délnél el is hagyták a fogházat. Raad Árpád, Gyulai Molnár Ferenc, Temesváry László és Tóth Ferenc vívómester tovább is az ügyész-ségi fogházban maradtak.

Legolcsóbban ezüstöt, ékszert a legszebb karácsonyi ajándékot
Szt. György-tér 4 sz.
(Déli Hírlap mellett)
vásárolhat

REICHENBACH SÁNDOR-nál

Karácsonyi előadások Végváron. A Végvári Dalárda karácsony első és harmadik napján műsoros estét rendez. Mindkét estén a Bolondok háza. Újlet üzlet és a Dániel ne bégj című egyfelvonásos kerülnek színre, ezenkívül énekszámok is lesznek. Mindkét előadást tánc követi. A végvári vasárnapon a Kegyelemért is kegyelem című színművet adják elő.

Náunk még 200 leiert kaphat!

egy centr. jó tiszítót (még a kőzetet tart)

Salamon si Comp.

Józsefv., Pályaudvar-sor,
Bégaalommal szemben.
Telefon 12-55.

Hogyan kell filmszenáriumot írni? A filmszenáripályázat résztvevőinek fényképeit a városi mozik jövő évi programját, keresztretjévényt, kép-rejtjévényt, stb. közöl a Filmrevü karácsonyi száma. Ára most is csak 10 lei.

Modern butorvelurok

egész nehéz áru, 130 cm. széles, 450 lei.

Modern butorripszek

180 cm. széles, 300 lei.

Modern és stil-butorbrotók

320 lei.

Hazai perzsa szőnyeg

2/3 méter 8000 lei

és valamennyi belső díszítési cikk gazdag választékban.

Kálmán Ferenc

szőnyeg és butorszővet szaküzlete.

Temesvár-Belváros, a Ferdinand-szálloda mellett. Telefon: 15-68

Virágot tessék!

Ha forrón muzsikál a szív
S a szavakban már bizn. nem mer
A lélek égő ékszerét:
Pompás virágot küld az ember.

A szív követe a virág,
Feladatát híven elvégzi
Akihez illatozni simul,
Az a szerelmet érzi.

Minden virágban benne van
Az ifjú szív örök szerelme
Sa a Margaretánál oly olesó
Mintha csak a réten teremne.

„MARGARETA”
virágszalón
III., Bul. Carol
14.

Házasság. Ujhelyi Juczes Kóbn Emanuel dr. orvos e hó 27-én d. leölt feltizenkettőkor tartják esküvőjüket a belvárosi zsidó templomban.

Minden üveg borhoz Szilveszterkor ingyen szódavíz a Palaceban. A kávéházban reggelig tánc.

Germanus Gyula ur. török nyelvten. A török nyelvnek ma növekvő fontossága van a világgazdaságnak szempontjából. A magyarokat, mint rokonnyelvet külön is érdekli, mert az új török birodalom szívesen látja a magyar mérnököt, orvost, gazdaszt, aki az újjáépítés munkájában részt akar venni. Germanus Gyula dr. könyve bevezeti a tanulót a török nyelvismeretbe, gyakorlati uton tanítja a nyelvtant, előbb pontos hangtani átírás alapján, aztán ismerteti a török írást, melynek titkaiba husz évi pedagógiai tapasztalat alapján avatja be az érdeklődőket. A könyv végén török írási népies és irodalmi szöveget nyújt szöszedettel, többek közt Tekin: A turanizmus című híres munkájának néhány részletét és Sinászi, a török nacionalizmus előharcosának egyik levelét, melyek nemcsak nyelvileg, hanem tartalmilag is érdekes olvasmányok. A könyv módszere és anyagának megválasztása a kiváló orientalista, gyakorlott érzékére vall. A könyv kiállítása eredeti török ornamentikával díszített címlapja és nyomása a nyomdaipar dicséretére válik. A Lingua kiadású könyv ára füzve 85 lei, vászonkötésben 136 lei. Lepegenál Kolozsvár. Küldje bélyegben és portómentesen kapja. Kérje a nyelv és szótárkönyvek jegyzékét Lepagetől Kolozsvár.

Corpul Portareilor Tribunalului Timisoara
Toronto.

PUBLICATIE DE LICITATIE.

Subsemnatul portarel aduc la cunos-tinta publica, ca in favorul lui Franc-ise Borbas reprezentat prin Dr. Béla Kovács avocat din Timisoara pentru suma de 2300 Lei capital, interese de 12 procent dela 26 Ianuarie 1929 si pen-tru spese in 2241 Lei deja stabilite si cele ce se vor mai stabili, se fixeaza termen pentru efectuarea licitatiunei pe ziua de 2 Ianuarie 1932, ora 12 a. m. in Fratelia, Colonia Bessenyoi, Str. I. No. 1, pe cand si unde se vor-tinde prin licitatie obiectele sequestrate si anume: caramida, pult, can-tar, stelaj etc. pretuite in 5350 Lei.

Timisoara, la 4 Decemvrie 1931.

Indiscifrabil
portarel.

A csődbejuttott bank három igazgatóját felmentették

A kolozsvári büntető törvényszék tegnap nagy feltűnést keltő ítéletet hozott. Ismeretes, hogy a Kolozsvári Egyesült Közgazdasági Bank még három év előtt tönkrement, az intézet ellen megnyitották a csődöt az igazgatók ellen pedig bűnös ügykezelés miatt vádat emelt. Semlyei Miklós dr., Hirsch Gyula dr. és Blatt Dávid igazgatók ellen indult meg a bűnvádi eljárás és a vizsgálat során az elmúlt évben kilenc hónapig mindhárman vizsgálá-

ti fogságban is voltak, ahonnan csak a vizsgálat legaprólékosabb befejezése után szabadultak. A kolozsvári törvényszék ismételtén foglalkozott a három igazgató bűnperével és tegnap ítéletet hozott. A bíróság a bizonyítási eljárás befejeztével az összes vádlottakat felmentette az ellenük emelt vád alól. Az ítélet városszerző általános feltűnést keltett. Az ügyész a felmentő ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Károly király a karácsonyt Színájában tölti. Károly király, aki Mihály nagyvajdával együtt Segarcea környékén vadászaton vett részt, visszaérkezett Bukarestbe. Az állomáson Antal főherceg és Elena a főhercegnő, valamint a kormány tagjai várták. A király csak két napot tölt Bukarestben, mert ma Színájába utazik, ahol a karácsonyi ünnepeket tölti. Január ötödikén, a Vízkereszt-ünnepekre az uralkodó visszatér a fővárosba, utána ismét Színájába utazik és január huszadikáig marad ott. A kormány tagjai testületileg Színájába utaznak, hogy a királynak a karácsonyi ünnepek alkalmából hódolatukat kifejezzék.

*** Ünnepi bor literenki 12, 15 és 20 lei.** Ebédmenü 25. Havi abonamé ebéd-vaosora 1200 lei. Házikoszt. után át is. Novotny-vendéglő.

— Rekordszavazás a szenátusban. A szenátus utolsó ülésén husz fővárosi javaslatot szavaztak meg és ezzel rekordot állítottak fel. Vaitoanu kijelentette, hogy ilyen körülmények között a szenátusnak semmi jelentősége nincsen, mert ott nem folvik alkotó munka, hanem a szenátorok érveket sem tesznek, mint a golyókkal játszanak.

*** Éjfél után ajándék-meglepetések a vendégeknek a Palaceban.**

— Műsoros est az Erzsébetvárosban. A Glória-dalárda és az Erzsébetvárosi Társaskör szombaton, karácsony másnapján este félkilenc órakor a Novoty-féle vendéglőben együttes műsoros estét rendez. A Glória női kara bemutatja Pogatsnigg Guidónak Oly szép vagy és Sajka-dal című énekeit, amelyeket a szerző zongorakísérete mellett Waschek Ferenc vezényel, a Glória vegyeskara pedig Pogatsnigg Esti dal című szerzeményét énekl. Grossmann József citeraszólót ad elő, azonkívül színrekerülnek a Pinom kis fegyverház és a Kék és fehér című egyfelvonásos vígjátékok. Ezekben Raupenstrauch Egonné, Szlovik Mariska, Czank László, Schneider Károly, Kappusi Pál, Hadik Sándor, Szeles József és Watz Jenő lépnek föl. Előadás után tánc következik.

*** Kedvező karácsonyi vásár korsolyak, gyermekedények- és különböző háztartási cikkekben Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.**

A MAI VIZSGÁLYOK ÉK megfélelően olcsó tűzifa csak **BASCH fűtőfűtő (vált „Vendéglők fűtőfűtő”) szerkezethő be Temesvár-Józsefváros, Pálvasor, Dohányvesztővel szemben.**

— Grandi — márkí lesz. Az olasz király még a Népszövetség legközelebbi ülészaka előtt Grandi külügyminisztert nemesi rangra emeli és a márkí címet adományozza neki. A nemesítés Mussolini javaslatára történik, aki így akarja meghálálni azokat a jeles külpolitikai szolgáltatásokat, amelyeket Grandi Olaszországnak tett.

A HORVÁT EMIGRÁCIÓ HARCA A JUGOSZLÁV DIKTATURA ELLEN. Pribicevics Szvetozár, a külföldön élő horvát emigráns politikus, felhívást intézett a francia demokráciához, amelyet arra kér, akadályozza meg, hogy Franciaország újabb kölcsönt adjon Jugoszláviának. Ha egyszer új rezsim lesz Jugoszláviában, az új kormány nem fogja ezeket a kölcsönöket elismerni. Ezzel egyidejűleg közli a francia lapok a külföldi horvát és szlovén diákok felhívását, amelyben tiltakoznak a diktatura ellen és követelik a jugoszláv köztársaság kikiáltását, továbbá követelik az 1929-iki diktatórikus államesiny szereplőinek megbüntetését.

*** Éjfél után farsangi fánk, minden huszadikban nyereséjegy Szilveszterkor a Palaceban.**

— A vatikáni könyvtár egy részének pusztulása. A vatikáni könyvtár egyik termének padma alá temetett egy tudóst és több munkást, akik éppen javítás, munkálatokat végeztek. A törmelék alól a tudóst és három munkást holtan húzták ki. A lezuhant törmelék huszezer könyvet sodort le az állványokról. Tizenöt ezer könyv, köztük számos ritkaság, elpusztult.

— Vidéki legények eskeseredett páros viaskodása. Ez év tavaszán az egyik majláthfalvai vendéglőben szóváltás keletkezett Herceg András és Durst Mátvás legények között. A szóváltásból kifolyólag tetlegességre került a sor és Durst Mátvás hatalmas ütlegelés után, két foltokkal hagyta el a küzdelem színhelyét. Durst Mátvás nemsokára visszaadta a kölcsönt és több társa segítségével megverte Herceg Andrást. A véres verekedés ügyében most tartották meg Vingán a tárgyalást, amelynek befejezése után Herceg András és barátai gyalog indultak vissza Majláthfalvára. Utközben azonban megtudták, hogy Durst Mátvás szekérral jött hord. Hercegreben feltámadt az indulat és több barátjával együtt megleste Durst Mátvást, akit leszedtek a szekérről és alaposan helybenhagyták. A fiatal legényt súlyos sérülésekkel Vingára szállították, ahol az orvos bekötözte sebeit. Az újabb verekedésnek ismét a bíróság előtt lesz folytatása.

*** A DÉLI HIRLAP BUDAPESTEN állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda halliában.**

Fényes karácsonyi műsor! **Forum-Mozgó** Fényes karácsonyi műsor!
december 25-től az UFA nagyszabású mesterműve
Monte Carlo bombázása
(Hans Albers, Anna Sten, Heinz Rühmann)
Monopol: Ufa-Matador-film, Brasov.
Előadások: d. e. fél 11-kor, d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor.
Biztonsági helyet az ünnepekre előjegyzés után.

Jézuskának a menyországba

Igy címezte meg levelét a kis Bóth József második osztályú tanuló, aki a Bocu-telepen a 151. szám alatt lakik. Bóth József a maga bizó, szerető lelkének szavára hallgatva ilyen levelet írt a kis Jézusnak:

Kedves Jézuska! Küldjön nékem karácsonyra egy szép karácsonyfát teli cukorral, egy rajzfüzetet és színes festéket, ceruzát és egy hegyesítőt. Nagyon szépen köszönöm, amit küldeni fog.

Bóth Jóska azon a párleien, amelyet két kilire kapott, levélbátyegyet vásárolt és azt ráragasztotta a borítékra, amelyet a Jézuskának a menyországba megcímezett. Eltipegedett a városba egy levélszekrényhez és ott bizonyára

csendes fohászokkal dobta be a levelet.

Nagyot nézett aztán a postán az a bácsi, aki a leveleket lebélyegzi és továbbítja. Menesztik a leveleket mindenféle helyre, azonban a mennyországba nincs még postajarat. Elküldte hát a levelet a Déli Hirlaphoz. A Déli Hirlap, amely számos kérelmet közvetít jó emberekhez és a Jézuskához is, ezt Bóth József kérelmét is közvetítette. És ma kis csomagban elment, Bóth Jóska-hoz mindaz, amit kért. A karácsonyfát bizonyára külön küldi el neki a Jézuska. Kívánunk a kis Jósának sok olyan hittel teli karácsonyt, aminő részére a mostani.

—o—

— Megzavart betörők. Medves községben az elmúlt éjszaka három ismeretlen egyén behatolt Husehnitt János gazda házába, amely a falu szélén, elhagyatott helyen áll. Az egyik bandita betörte a konyha ablakát és azon keresztül bemászott a lakásba. A zajra azonban felriadt a gazda leánya, aki rémülten vette észre az idegent. Sikoltozására a gazda is felébredt és vadászfegyveréből riasztó lövést adott le a rablókra. Ezek azonban nem ijedtek meg, hanem a ház közelében megállottak és tanácskozni kezdtek. A lövés zaját a gazda három fia is meghallotta és az öregember segítségére sietett. Amikor a betörők a három fiatalembert meglátták, elmenekültek.

*** Éjfél után bablevés és káposztaleves Szilveszterkor a Palaceban.**

— Adomány. Egy zombolyai tanító olvasónk a Kunst-telepen nyomorgó nyolcvanékét esztendő Bojda József nyugdíj nélküli tanító részére száz leit küldött a Déli Hirlaphoz. A pénzt rendelkezési helyére juttatjuk.

— Liebling község — vezetők nélkül. A lieblingi községi tanácsot hetek előtt feloszlatták, azonban az ideiglenes bizottságot még mindig nem iktatták be. Tegnap Krauter Ferenc dr. képviselő és Sferociu görög keleti lelkész vezetésével Liebling község küldöttségé jelent meg Jonescu Gyula dr. alispánnal és rámutatott arra a fonák helyzetre, hogy a község jelenleg vezetők nélkül van. Jonescu Gyula dr. alispán telefonon azonnal érintkezésbe lépett Petru Vichentie eskárok főszolgabíróval, aki utasított a községi tanács feloszlására szóló végzés hatálytalánítására és a tanácsnak újból való egybehívására. Egyben közölte a küldöttséggel, hogy a jövő évi költségvetést legkésőbb január 10-ig állítsa össze.

— Iskolásleány öngyilkossága. Jassiban megdöbbentő öngyilkosság történt, amely nagy részvétet keltett. Az öngyilkoságot Orodeanu Mária tizenöt esztendő diákleány követte el, aki szegény özvegy édesanyjával nagy nélkülözések között élt. A leány az utóbbi időben buskomor lett és iskolatársnői gyakran érték siráson. Az anyja délelőtt elment a városba, a leány pedig, akinek már megkezdődött a karácsonyi vakációja, odahaza maradt, Mikor az anyja, aki néhány darab fehérneműt vitt a zalogházba, hogy azon kenyeret vásároljon, hazatért, leányát holtan találta. Orodeanu Mária levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy tettét a nagy nyomor miatt követte el. A fiatal leány temetése nagy részvét közepette ment végbe.

*** Szilveszterkor mindenki megtanul rumbázni a Palaceban.**

— Összeírják a hadirokkantakat. A népjóléti miniszterium elrendelte a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva újabb összeírását. Az összeírás a rokkantak, özvegyek és árva ügyének végleges rendezésével áll összefüggésben.

*** Öntött kályhák, örökégek fekete és emailrozott, kályhaelők, tüzelőszerszámok mélyen leszállított áron kaphatók. Scherter Ottó vaskereskedése, Timisoara-Belváros.**

— A majláthfalvai Hangya fogyasztási szövetkezet most tartotta évi rendes közgyűlést, amelynek tárgyát az idei mérleg elkészítése és az igazgatóság kiegészítése képezte. A majláthfalvai Hangya szövetkezet belépett az enyedi ellenőrző Hangya Unióba és most már az új szövetkezeti törvény alapján működik.

— A református kórház sorsjegyeinek húzása. Kolozsvárott most tartották meg a református kórház sorsjegyeinek karácsonyi húzását. Az eredmény a következő: 200.000 leit nyert a 26792 számú sorsjegy. A 100.000 leies nyeresémet a 103663 számú sorsjegy nyerte. Az 50.000 leit a 74149 számú sorsjegy húzta ki. 20.000 leies nyeresémet nyertek a 4382, 92800, 112312, 119249, 129365 számú sorsjegyek. 10.000 leies nyeresémmel a 3471, 18864, 35918, 49350, 100087, 103975, 118624, 143150, 145807, 147920 számú sorsjegyeket húzták ki. Azonkívül kihúztak sok ötezer, háromezer, kétezer, ezer, ötszáz és kétszáz leies nyeresémmel.

Ha kellemes ünnepeket akar, úgy csak **„URANIA”** szénnel fűtsön! Kapható 10 kg-os csomagokban
Lei 15.-ért
minden fűszerüzletben, vagy nagyban a vezérképviselőnél
Deutsch Árpád
szén, tüzfakereskedésében.
Bármilyen kályhában fűthető! Ingyen házhoz szállítunk!
II., Str. Titu Maiorescu (Muzslyay-u.) 23. Ingyen házhoz szállítunk! Telefon 16-21.

Színház

Feketeszáru cseresznye és A toroczkói menyasszony zsufolt házak előtt

Már három napja, hogy a színház elővételi pénztárát a közönség állandó ostrom alatt tartja, mindenki igyekszik a magyar színház ünnepi szenzációit megnézni, apa, anya, testvér és rokon legkedvesebb és leghasznosabb karácsonyi ajándéknak a színházjegyet tekintti és innen van az, hogy a jobb jegyek már majdnem elővételelben fogytak el. Csupán néhány földszinti jegy áll még a később jövők rendelkezésére. Akik Hunyadi Sándor világhírű Feketeszáru cseresznyéjét és Indig Ottó nagyszerű Toroczkói menyasszonyát látni óhajtják,

igyekezzenek jegyeiket még a mai nap megváltani, nehogy jegy hiányában e két rendkívülen érdekes ujdonság élvezetétől elessenek. Feketeszáru cseresznye főbb szerepeit Poór Lili, Benes Ilona, Bárdos Klári, Fekete Mihály, Tóth Elek, Balázs Samu, Tasnády András, Tompa Sándor és a társulat legjobb erői játsszák. Az ünnep utáni műsor szintén három rendkívül érdekes ujdonsággal kedveskedik és pedig Meddig fogszerezni, A pusztai szél és a Zöld bárány.

Műsor:

Péntek d. u. félhat órákor: Feketeszáru cseresznye. Ünnepi megnyitó előadás. Ujdonság először: Poór Lili, Benes Ilona, Bárdos Klári, Fekete Mihály, Tóth Elek, Balázs Samu, Tasnády András fellépése, sorozatszám 1.

Péntek este félkilenc órákor: Feketeszáru cseresznye. Ujdonság, másodsor, sorozatszám 2.

Szombat d. u. félhat órákor: Feketeszáru cseresznye. Harmadsor, sorozatszám 3.

Szombat este félkilenc órákor: Toroczkói menyasszony. Ujdonság először. Az idei évad legszenzáció-

sabb sikerű ujdonsága, sorozatszám 4.

Vasárnap d. u. félhat órákor: Toroczkói menyasszony. Ujdonság másodsor, sorozatszám 5.

Vasárnap este félkilenc órákor: Feketeszáru cseresznye. Negyedsor, sorozatszám 6.

Hétfő este félkilenc órákor: Toroczkói menyasszony. Harmadsor, sorozatszám 7.

Pénztári órák: 10-11-ig, d. u. 4-7-ig. A színház új olcsó helyiségei: 80, 60, 50, 40, 30, 25, 20 és 15 lei.

A Katolikus Ifjúsági Egyesület karácsonya A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület a karácsonyi ünnepek mindhárom napján műkedvelői előadást rendez. December 25-én, karácsony első napján és december 27-én, karácsony harmadik napján délután négy órákor bemutatják a Nóta vége című háromfelvonásos operettet, amely most először kerül színre az egyesületben. December 26-án, karácsony másnapján délután négy órákor felújítják a Piros bugyváros című népszínművet. Mindkét darabban az egyesület legjobb műkedvelői lépnek föl.

A legalkalmasabb és idősebb karácsonyi ajándék
egy jó szövet leszállított ár mellett
RABONG & SCHNEIDER-TŐL
Temesvár, Belváros, Szt. György-tér, püspökpátoia.

A talár az ügyvédekre is kötelező. Az ügyvédi kar reorganizálásáról, még a nemzeti-parasztpárt kormánya törvényjavaslatot készített és azt be is nyújtotta a parlamentnek. Közben azonban megbukott a kormány és a javaslatot már nem lehetett megszavazni. A Jorga-kormány igazságügyminisztere a javaslatot változatlanul magáévé tette és ennek folytán a törvényhozás két háza ott folytatja a javaslat tárgyalását, ahol az előbbi kormány alatt abbahagyta. A szenátus már meg is kezdte a javaslat vitáját és két fontos rendelkezést megszavazott. Ezek szerint a kötelező doktorátust jövő év január elsejétől a regát területére is kiterjesztik, az ügyvédekre pedig kötelezővé teszik a talár viselését a bíróság előtt. A talár viselése elvileg már január elsejétől kötelező, de jövő év szeptemberéig minden ügyvéd köteles magát ellátni talárral.

Takács József
írásabó
Budapest
IV., Városház-u. 16

JÓ KÖNYVET JÓ GYERMEKNEK. Karácsonyra a gyermek részére a legszebb ajándék a jó könyv. A Déli Hírlap kiadóhivatalában hőséges választék van jó és olcsó könyvek. Verne Gyula ifjúsági regényei és színes képeskönyvek kötetenként hatvan leierért kaphatók.

* Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomorszárdítás, izomgörcsök, szívdégesség, felelemzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és bélesatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet egy férfiaknál, mint nőknél és gyermekekénél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ahol veszedelmes a járás. A kormányzati épület melletti járdán veszedelmes a járás. Az épület tető alatti pereméről, valamint legfelső emeletének falairól két-három kilo súlyú darabokban hull le a vakolat. Ezer szerencse, hogy ilyen vakolatdarab eddig még nem esett senkire, mert nagy szerencsétlenségét okozott volna. Ezt a hatalmas épületet már évtizedek óta nem tatarozták és azért legelőbb ideje volna, hogy ezt végre megtegyék, mielőtt még valami szerencsétlenség történik.

Henteslegény súlyos balesete. Tegnap a Józsefvárosban levő Herzszalámi gyárba hívták a mentőket, ahol Filipán György huszonéves éves hentessegéd munka közben késél súlyos sérülést ejtett a karján. A mentők bekötötték az erősen vérző sebet és a fiatal embert a kórház sebészeti osztályára szállították.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 305, Párisban 15.20. Mai árfolyamok a következők: angol font 570, dollár 193, hollandi forint 68, dinár 2.99, francia frank 6.59, olasz lira 8.68, cseh korona 5, német márka 40.05, osztrák schilling 22, magyar pengő 21.50, svájci frank 32.85, belgas (öt belga frank) 23.40.

!! Szenzáció !!
Külföldi női táskák
mai alacsony kursuson véve.
Szépek és olcsók mint még soha!
LÁNG VALY, városháza

Elütötte a villamos. A józsefvárosi Kossuth Lajos-utcában könnyen súlyossá válható villamosszerencsétlenség történt. A kettős vonalon közlekedő villamoskocsi, amelyet Cimponeriu Damián vezetett, elütötte Broasca Emilia ötven éves asszonyt, akinek azonban szerencsére kisebb sérüléseken kívül komolyabb baja nem történt. A mentők bekötötték és a Kossuth Lajos-utca 12. szám alatti lakására szállították.

Karácsony a fogházban. A temesvári ügyészségi fogház igazgatósága ma, esütörtökön délután öt órákor a rabok részére karácsonyfa-ünnepélyt rendez a törvényszék Balázs-téri épületének tanácstermében. A karácsonyfa-ünnepély alkalmával a rabok karácsonyi ajándékban részesülnek.

Órák, ékszerek óriási választékban gyári áron.
Győződjön meg.
IRITZ
ékszerésznél
Belváros Merczy-u. 6.

Lugosra vitték a szegény flótást. Sutu Demeter flótaművészről, aki meghibbant elméjének ösztökélésére a kárterítési perek lavináját indította a város ellen, majd a revíziós bizottságtól kérte, hogy őt tegye meg a városi zeneiskola, vagy a muzeum, esetleg a mozi igazgatójává, már számos esetben irtunk. Sutu Demeter állapota nyugtalanítóbb lett az utóbbi időben és ezért a város intézkedett, hogy a lugosi elmeegógyintézetben helyezték el.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Fiala Marietta, Mandl Miklós, Krell Mária és Balázs Rozália. Meghaltak: Bányai András 62, Schausz Jenő 52, Szabota Erzsébet 72, Tillinger Jozefina 71, Kohn Jozefina 74, Turi Márton 66 és Troca Julianna 61 éves korában.

Szeretne, hogy jól kezdődjék az új esztendő? Elérheti, ha **Református Kórházsorsjegyet** vásárol.
Január 20-án sorsolják ki az **Egymillió főnyereményt.**
A január 20-i húzásokon sorsolásra kerülő nyeremények összértéke egymillióhatszáz harmincezer lei. Minden nyereményt azonnal és készpénzben fizet a Református Egyházkerület pénztára.
Sorsjegyek kaphatók a megbízottaknál, postán megrendelhetők a **Református Kórházsorsjáték központi irodájától,** Cluj-Kolozsvár, Str. Bratianu 51. és a **Déli Hírlap** kiadóhivatalában.
Egy sorsjegy ára 100 lei.

A cukor makszimális ára. Tegnap érkezett meg a városi tanácshoz a kereskedelmi és iparügyi miniszter távirata, amely a cukor árának leszállítására vonatkozólag intézkedik. A távirat — amelyet a miniszter az összes városoknak és megyéknek küldött meg — a cukrot elsőrendű közszükségleti cikknek nyilvánítja és ennek alapján árat makszimálja. E szerint Temesvárott a kristálycukor kilója harminchárom, a kockacukoré pedig harmincöt lei.

Ne hanyagolja el a szeméit!
Szemüvegek nagy választékban
TEJNOR FERENC és Tsa
optikai üzletében
Temesvár II., Kossuth-tér 1. Tel. 5-61

* Olesó névjegyek előfizetőink részére. A Déli Hírlap önköltségi áron alul szállít kizárólag előfizetőink névjegyet. Bárki, aki nincs az előfizetéssel hátrólétkban, vagy azt most megfizeti, természetesen nagyságban és szöveggel rendelhet a kiadóhivatalban száz darab névjegyet ötven leierért. Vidéki előfizetőink postán csak közölhetik rendelésüket a pénz és portó előzetes beküldése mellett. Ez a kedvezmény, mely egy havi előfizetési díj megtakarításával egyenlő, január 15-ig vehető igénybe.

Hotel Pension Central megnyílt
Temesvár, Belváros Lloyd-sor. Színház mellett.

Gabonacukor magánártoiyama. Buza hetvenkilenc kilogramos prémiummal 225 lei, prémium nélkül 160 lei, hetvenhét kilogramos buza 205, hetvennyolc kilogramos 210 lei, zab 280-290 lei, árpa 250 lei, tengeri 165 lei, burgonya 160 lei, lucerna 1800-1900 lei és lóheremag 2800-2900 lei százkilónként. Az irányzat a búzában lanya.

Szerkesztői üzenetek

K. M. F. Két verse még mindig nem mutatja azt a haladást, hogy elérje a leközlésre szükséges nívót. Gondolat van mindkettőben, azonban a kidolgozás még mindig nem tökéletes. Tanácsos volna, ha szerezne magának egy verstant, hogy megtanulja a versírás technikáját is.

B. K. Temesvár. A filmszínész címe: UFA-Werke Berlin.

Szörmék legolcsóbban Bundák 3000 leitől
Szörme Értékesítő Társaság
Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 4. (Polgári Bank-épület)

Legmagasabb hőkalóriájú **Aninai tüzifa**
brikett, kőszén és koks
méréselt árak mellett pontos és előzetes közölgéssel, házhoz is szállítva kapható a **Resicai vasművek helybeli telepén**
Vadászerdei-ut 5, gyárvárosi állomással szemben.
Tel. Városi iroda 15-17. Telep 15-57.

India véres napjai

A Déli Hírnapló történelmi regénye * Sir John Retcliffe műve alapján írta Berkó Károly

36. folytatás

A hábokból egyszerre csak előtűnt Grimaldi kapitány és hatalmas tempóban a hajó felé szorult.

Már közel járt a hajóhoz, amikor a katonatiszt rákiáltott katonáira: — Föl a puskát! Célozz! Tűz!

A következő pillanatban sortűz dördült.

Mikor a füstfelhő eloszlott, a vízben a hajóig terjedő piros vérfolt mutatta, hogy az egyik golyó talált. Halálos volt-e a lövés, vagy csak sebesülés? És ez utóbbi esetben sikerült-e Grimaldi kapitánynak a hajóra feljutni?

Ezt a parton állók nem tudták.

A begum története.

Fejedelmek asszonyait Indiában begumnak nevezik.

A Londonban elhunyt Sir David Dyce nagyanyja is begum volt.

A begum történetét beszélté Nena Sahib a hajó fedélzetén O'Sullivanak és nővérének, Margaretának. A begum neki is rokona volt.

A begum 1755 táján született és mohamedán vallású volt. Fiatalon ment feleségül Sombre ezredeshez, akinek nevéből később az indiai hangzású Somroo lett. Somroo a hinduk pártjára állott és sok kemény harcot vívott az angolok ellen. Marcai által magának nagy földterületeket szerzett, amelyeknek területe felért egy fejedelemséggel. Mikor Somroo meghalt, a hadsereg vezetését a begum vette át és folytatta az angolok elleni harcokat. A begumnak volt egy leánya, akinek Julianna volt a neve. Ez a leány férjhez ment Dyc ezredeshez, a begum testőrségének parancsnokához. Ebből a házasságból két gyermek született. David Dyce, akiről ennek a történetnek olvasói már tudnak és egy leány, Anna Mary. Egy napon aztán Dyce felesége megtudta, hogy férjének az egyik rabszolgánál viszonya van. A rabszolganő egy leánygyermeknek adott életet. A gyermek születése után a begum a rabszolgánőt elevenen eltemettette, a sir fölé szőnyegeket tetetett és három éjszakán azokon aludt.

— Borzasztó, — kiáltott fel Margaret.

— Európai fogalmak szerint talán borzasztónak tetszik ez, azonban nem szabad elfeledni, hogy ez Indiában történt, ahol más szokások és más erkölcsök vannak.

A rabszolgánő gyermekét a begum udvarába vette és leánya két gyermekével együtt neveltette európai módon. A nép nem tudott ennek a harmadik gyermeknek eredetéről és azt hitte, hogy ennek a leánykának is Julianna az anyja. A begum ezt a leányt, amelynek Georgina volt a neve, Nena Sahibnak szánta feleségül.

Azonban a begum hamarosan meghalt és az óriási gazdaságban nevelkedett rabszolgagyermek, aki maga is azt hitte akkor még, hogy édestestvére Davidnak és Anna Marynek, nem fogadta meg nagyanyja parancsát. Ugyanis megismerkedett egy Savelli nevű olasz kalandorral, aki megszöktette és akinek később a felesége is lett. David Dyce és Anna Mary kevéssel azután szintén Angliába mentek. Anna Mary férjhez ment. David Dyce, akinek az volt a szándéka, hogy néhány esztendő múlva visszatér hazájába, Indiába, vesztére megismerkedett Saint-Paul márkival és annak leányával. A márk igazi szerencselovag volt. A leány gyönyörű volt, de lelkileg teljesen romlott. Apa és leánya feladatukul tűzték ki, hogy megkaparintják maguknak David Dycet vagy a lányát. Addig mesterkedtek, addig hazudtak neki saját gazdaságukról és a leány addig lövelt fejébe forró pillantásokat, amikor David Dycet elhitte, hogy a leány, akibe beleszeretett, viszontszereti. Nemsokára feleségül is vette.

A házasság után a fiatal asszony egyszerre megváltozott. Kimutatta kapzsiságát és gonosz természetét minden féktelenségét. Két kézzel szórta a pénzt és pénzelté léhűtő apját is, aki kártyán szemrehézés nélkül vesztette vejének ezreséit. Mindezt Sir David Dycet még megbocsátotta volt a feleségének, akit végtelenül szeretett. Azonban azt kellett látnia, hogy az asszony szívesen kacérkodik más férfakkal is, sőt egy alkalommal saját elvitázhatatlanul meggyőződhetett róla, hogy a felesége megcsalja. Ezt már nem bírta megbocsátani, nem tudta elnézni és elhagyta a feleségét.

Az asszony azonban és álnok apja nem igyekeztek a haragvó férjét kibékíteni, hanem barátaik segítségével, akik között megfizethető orvosok is voltak, egyszerűen bolondnak nyilvánították David Dycet és én észrel a tébolydába zártatták. Három esztendeig tartózkodott ez az örültek házában és kétségbeesésében tényleg majdnem elvesztette esztét.

Azonban barátja, Öchterlony kapitány és több ismerőse nem feledkeztek meg róla. Úgyvédek és becsületes orvosok segítségével sikerült Sir David Dycet a tébolydából kiszabadítani. David Dycet akkor hosszabb utazás tett Európában és sokáig tartózkodott Párisban is. Barátai váltig mondták neki, váljon el méltatlan feleségétől, azonban ezt nem tette, hanem kijelentette, hogy felesége válás nélkül sem kap semmit a vagyonából, ha egyszer meghal. És tényleg végren-

delet készített, amelyben feleségére egy csekély járadékot hagy ugyan és ugyanannyit féltestvérére, Savelli bárónőre is, a többit pedig Nena Sahibnak hagyományozta azzal, hogy a pénzen indiai egyetemet létesítsen.

Nemsokára azután visszatért Angliába és életének hátralevő részét ott töltötte. Nemrégiben érte utol a halál, de annak bekövetkezése előtt még egyszer megújította végrendeletét. Saint-Paul márk és Savelli bárónő még a halálos ágyán is megpróbálták végrendeletének megmásként átírni, azonban hiába. Mindketten kijelentették, hogy pört indítanak az örökségért.

— A pört állom, — fejezte be Nena Sahib, — mert nem fogom tűrni, hogy elragadják tőlem Sir David Dycet hagyatékát. Nem kell nekem a vagyon, mert hiszen magam is dúsgazdag vagyok, de nem fogom tűrni, hogy föltébe menjen Sir David Dycet terve, az indiai egyetem.

Beszédében szünetet tartott, aztán halkán, inkább önmagának mondotta:

— Most tigrisekre fogok ugyan vadászni, de könnyen lehetséges, hogy az örökség miatt nemokára emberekre is fogok vadászni és azok az emberek angolok lesznek. Az indiai egyetemért és az indiai szabadságért kész vagyok a vérontásra is.

A véres kar.

A véres kar London leghírhedtebb negyedének, a Whitechapelnek mindenkitől rettegett kocsmaja. Betörők, utonállók, gyilkosok és tolvajok járnak oda. London sötétjének legveszedelmesebbjei találkoznak ott éjjelente.

Az uzorás, akinek Savelli bárónő járt, azt mondotta, hogy ebben a csapzékban, amelynek tulajdonosa a vörös Joel, található meg a szép Jack, akire a bárónőnek szüksége van.

A Whitechapel zeng-zugos utcán egy fiatal matróz halad. Nehéz kálkját mélyen a szemébe huzta, mintha azt akarná, hogy arcából minél kevesebbet lássanak, akik találkozhatnak vele.

A kacsaringós utcákon nem igen ismeri ki magát a matróz.

A fiatal matróz tanáestalanul haladt az utcákon, amelyek girbengörbén kanyarogtak. Az uzorás megmagyarázta ugyan neki, hogy merre található a véres karhoz címzett kocsmát, azonban a ködben és az alig pisllakoló utcai lámpák mellett nehezen tudott tájékozódni.

Egyszerre különös jelenet vonta magára figyelmét.

Az egyik csapszékából, amelyen az

angol fővárosnak ezen a környékén igen sok van, éppen akkor támolett ki egy részeg ember és nyomában egy asszony haladt. Mindketten a munkásosztályhoz tartoztak, azonban az is meglátszott rajtuk, hogy a keresetüket szívesebben költik pálinkára, mint ruhára.

— Tom, az Isten áldjon meg, — könyörgött az asszony, — ne menj oda. Valahány-szor odamentél, sohasem lett jó vége. Meg aztán ott van a sárga Mary is.

— Fogd be a szád, — kiáltott vissza a férfi, — odamegyek, ahová akarok! Te nem fogsz nekem parancsolni!

Csekély árdifferencia mellett cserélje be régi, rossz készülékét.

SUPERHETERODYNA VOCE DE AUR ELECTRODYNAMICĂ
ATWATER KENT RADIO

Vezérképviselő: Radio Electrica Bucuresti, Calea Victoriei 82.
Fiókképviselő: Temesváron Kizárólag Kádor, Szt. György-lér 4.

— Hiszen már eleget ittál! De ha még akarsz inni, akkor inkább térjünk vissza, ahonnan most jöttünk.

— Hallgass! Nekem muszáj odamenni! Valamit meg kell ott beszélnem!

— Igen, ott csak betöréseket és gyilkosságokat szoktak megbeszélni!

— Igye ha tényleg így volna, akkor szívesen semmi közöd az egészhez!

A nő akart még valamit mondani, azonban a férfi hirtelen a fejére ütött öklével. Az asszony összerogyott, a férfi pedig elmenekült.

A szegény asszony néhány percig kábultan feküdt az utca kövezetén és csak a hozzája siető fiatal matróz segítségével tudott feltápászkodni.

A fiatal matróz megszólította a nőt:

— Mondja, asszony, meg tudná nekem mondani, merre van a véres karhoz címzett kocsmá?

— Ó, uram, az hírhedt hely! Gyilkosok és rablók gyülekező helye! A férjem is odament mostan.

— Mutassa meg nekem, merre kell mennem, nem kívánom ingyen, — szölte a fiatal matróz és egy pénzdarábot nyomott kezébe.

— Rendben van, — felelte az asszony és megindult.

Sötét sikátorokon mentek keresztül és csak ritkán találkoztak emberekkel. Egyszer két beszélgető alak ment el mellettük. A fiatal matróz felfigyelt a hangokra.

(Folyt. következik.)

A legolcsóbb praktikus karácsonyi ajándékok!

HÓCIPÓK, VIASZOSVÁZON, LINOLEUM, SZŐNYEGEK, FUTÓK, FÜGGÖNYÖK,

OTTOMÁN-ÁTVETŐK, játékaik GUMMI- és CELLULOIDÁRUK

POPPEP GYULA

Temesvár-Józsefv., Bulev. Berihelot 5.

Temesvár-Gyár., Kossuth tér 3.

Apróhirdetések

Az apróhirdetés olcsó és eredményes.

Egyes szó ára:

Levelezés és házasság rovathatban négy lei, vastagabb betűvel hat lei. Legkisebb hirdetés negyven lei.

Lakás, Adás-vétel, Alkalmazás és vegyes rovathatban három lei, vastagabb betűvel öt lei. Legkisebb hirdetés harminc lei.

Állástkeresők szavankint két leit fizetnek, vastagabb betűvel három leit. Legkisebb apróhirdetés husz lei, többszöri közlés esetén egyenkint tizenöt lei.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert számlakirás és pénzbeszedő kiküldetése megdrágítja a hirdetést.

Jelígs hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetéseket felvesz:

Belvárosban: Déli Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4.

Házasság

32 éves

róm. kath. független férfi, házasság céljából keresi hasonló koru leány vagy gyermektelen özvegyasszony ismeretségét. Címeket „Remény” jelíggé a kiadóba kérek. (2961)

54 éves

keresztény, némi készpénzzel és 2 holt földdel rendelkező magánhivatalnok keres 48 éves szolid feleséget, ki ingatlan vagyonnal rendelkezik. Leányomnak, ki 21 éven felüli, esinosnak mondott, jó nevelésű, ismeretség hiányában keresek jó férjét, (biztos állású hivatalnokot, stb.) Ajánlatokat „Jó család” jelíggé a kiadóba kérek. Közvetítők kizárva. (2959)

Iskola-igazgató

vagyok, ötvenéves, független özvegyember. Nyugdíjképes állásom jövedelme, berendezett otthonom, kis vagyonkám nyugodt, kényelmes megélhetésemet biztosítja, gyászérem letelvény, nem akarok egyedül maradni, — újból megismerülék. Ötvenéves létemre az anyagiak nem igen érdekelnek, jövedőbelim megváltásánál annak személyiségét veszem figyelembe. Névvel, címmel ellátott választ „Márciusi esküvő” jelíggel kiadóhivatalba kérek. (4525)

Egyszerű házas hajadon

vagyok, bírtokos családból, teljesen független. Valamikor jártam ezen vidéken, szívesen férjhezmennék tisztességes egyénhez. Hozományom készpénzben, ingatlanban jelentékeny összeget képvisel. Hozományvadászok azonban kimélnének. Teljes című levelet „Hóvirág 23” jelíggel kiadóhivatal továbbít címre. (Posterestante papirkosárba.) (3558)

Huszonhárom éve

közvetít házasságokat Nagy Jenő, Budapest, Rákóczi-ut 57 b. Összeköttetések: Magyarországból, Romániából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából.

Gyáros

férjhezadná leányát egymillió lei hozománnyal, esetleg benősülés. Megbizottja Nagy Jenő, Budapest, Rákóczi-ut 57-b.

Árvaleány

vagyok, férjhezmennék. Hozományom földbirtok, ház, kevés készpénz. Fényképeimet, címet megküldheti Nagy Jenő, Budapest, Rákóczi-ut 57-b.

Prima, tiszta
DISZNÓZSIR

5 kilótól feljebb 27 leiert kapható ameddig a készlet tart a

HERZ

Szalámigyár Rt.-nél
Józsefváros, Str. Muresanu, (Nap-utca)

Tüzfát vágva, hasitva
köszenet

kokszt
briketet

és egyéb tüzelőanyagot legutányosabbban vásárol

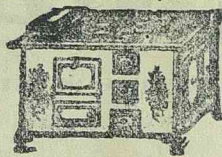
Steiner Sándor

tüzelőanyagkereskedésben.
Józsefváros, Hunyad-ut 60.
Telefon 10-12. Telefon 10-12.

Olla elismert és bebizonyított nyithatólag a legmegbízhatóbb

Nagy raktár az összes
takaréktűzhelyekből

az előállítónál

Müller Konrád

Timisoara, Józsefváros
Str. Gen. Foch (Fröbl-u) 34.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, lilium-pudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz” Belváros, Szent György-tér

A karácsonyi idényre a nagy árzuhanás folytatódik!

Klein Dávid áruházában

Timisoara, Józsefváros, Bonnáz-utca 14. Telefon 12-92, a villamos mentén, szemben a benzinkuttal.

Arkivonat alatti legolcsóbb áráktól kezdve

	Leitől	Leitől	
Molinó sárgavászon, mtrje	13	Ceugnadrág, fiu 48, férfi	75
Mosottvászon, fehér, mtrje	17	Szövetnadrág, fiu 95, férfi	165
Siffen 21 leitől, kettős-siffen mtrje	25	Driesesznadrág Strux 120, szövet	190
Lepedővászon, fehér, duplaszélés	38	Alsónadrág, molinó 40, flanel	55
Zefir, kanavász 17, 20, 24, 27	30	Alsónadrág, gombos 75, flanel	70
Tenniszflanel 20, 22, 25, 28	30	Munkásing, molinó 50, zefir	60
Divatflanel és barehend 30, 33	38	Flaneling 70, kakiszín	90
Költ, fekete 45, színes, paplanra	60	Zefiring 2 gallérral, duplakézeltő	135
Törülköző, rojtos 20 lei. Frottír	55	Sporting, oxford 145, nyakkendővel	160
Kenyérkendő, pohártörölő, drbja	12	Papling 220, aplikált	170
Kombinébatizt 22, tuszor	28	Balling, fehér 150, duplakézeltővel	165
Műselyem 35, 45, 50	40	Nőing, kombiné 70, 90	120
Krendesin	125, 140	Reformnadrág, kicsi 25, nagy	35
Téliszövet, 140 cm széles 95, 105	120	Reformnadrág, téli, kicsi 50, nagy	75
Nőiszövet, sima 35, kockás	45	Reformnadrág, selyem 70, gyapju	90
Függőnyiszövet, aszur 20, duplaszélés	40	Szvetter, fiu 40, férfi	60
Flaneltakaró, kicsi 90, nagy	210	Divatpullover, gyermek 65, gallérral	75
Lópekróc, gyapju 200, 220	250	Divatpullover, nagy 90, gallérral	110
Grenadin, fehér 38, 42	50	Gyermektrikó 55, felgombolható	110
Mosódelén 22, karton, festő	25	Trikóing vagy nadrág 75, 90, 110	130
Vatirvászon	18	Vadászharisnya 35, 45, 60	75
Vattelin 60, 70	80	Keztyű, téli, kicsi 30, nagy 35, 40	50
Bársony, sima 60, divat	85	Nyakkendő 10, 15	20
Télisapka 25, 35, 45	50	Zokni 8, 10, 12, 15, divat 20, 25	35
Baretsapka 30, 35, 40	45	Zokni, téli 12, 15, 18, 20, 25	35
Sportsapka, fiu 45, férfi	55	Harisnya 12-15, muszlin 25, flór	35
Télikabát, fiu 350, férfi	450	Harisnya, selyem 45, téli, angol	25
Télikabát, szőrmével, fiu 150, férfi	550	Patentharisnya, kicsi 8 lei, emelkedik számonként 2 leiel.	
Szövetöltöny, fiu 250, férfi	700	Zsebkendő drb. 2 leitől	
Ceugöltöny, fiu 140, férfi	220		

Nagy tétel hócipő „Hutchinson” párja 135, 150, 165 lei. Összes férfi és női szövetek kiárusítási árban. Fenti legolcsóbb áráktól kezdve dus választék minden minőségben reklámárakban.

Külön maradékosztály.

Atwater Kent Rádió
megérkezett régi készülékek becsapásaihoz
Káldor, Szentgyörgyter.

Állást keres

20 leitől 80 leig

készíték esinos és modern házi és kimenő ruhát, kötényeket stb. Budapesti szabás! Modern varroda! Barabás, Temesvár, Józsefváros, (Str. Bratianu) Uri-u. 2. I. em. 2. (2252)

Ingyen 14napos próbaidővel
ta nitok hegedűt, hogy meggyőzzem
Önt a biztos eredményről. Toth II.,
Széna tér 12. (2584)

Paplanokat

olesón készitek, Kőszeghi-utcából
elköltöztem, Luczayné, III,
Emausz-utca 7 szám alá. (2974)

Adás-vétel

Tőlő vaskályha
jó állapotban jutányosan eladó. Cim
a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Férfi télikabát

magas termetre, fekete, szép kivitelű, jutányosan eladó. Liget-ut 9. I. em., ajtó 4. (2950)

Veszek

esukott 930 típusu Fordot, vagy Dixi autót. Ajánlatok „Készpénz 1891” jelíggé a kiadóba kérek. (2968)

Hárman örülnek

ha ajándékait nálam vásárolja: az ajándékozó, az ajándékozott — meg én is! Sternberg. (1720)

Zsakott

középtermetre eladó olcsón. Józsefváros, Bulv. Berthelot 19. I. em. ajtó 8. (2970)

Belváros központjában

jól jövedelmező bérházam eladó. Cim a kiadóban. (2963)

Butorok olcsó kiárusítása

helyszüke miatt Győrffi Testvéreknek Gyárvaros, Rékási ut 4.

Eladó

Temesvár-Erzsébetváros legkellemesebb, portmentes részében épült egyemeletes, teljesen modern bérház,

amely netto cca. 10 százalékot jövedelmez és még 8 évig adómentes. Érdeklődők „Másfél millió” jelíggé alatt írjanak a kiadóhivatalba. (2972)

Családi és bérházakat

bármelyik városrészben kedvező feltételek mellett már 80.000 leitól kezdve megvételre ajánl és eladás megbizakoskatt vállal „Intercomerciale” keresek iroda. I., Str. Brediceanu 4, a Magyar Alt. Hitelbank melletti épületben. (2971)

Külföldiek ingatlanokat vásárolnak Budapestben.

Bérházak, családi házak, villák adás-vételét közvetíti Szighethy Károly ny. máv. főtisztviselő. Budapest, L. Horthy Miklós-ut 52. (2967)

Modern patefon

16 lemezzel, 2000 leiert és 10 kötet „A műveltség könyvtára”, 1800 leit ért, szíveségből eladó. Grossmann Sándor r. t., a gyárvarosi szerk. templom mellett. Ugyanott tanonok felvétetik. (231)

Fajtozásokat

700 drb. február havi és 700 drb. márciusi havi gépkeltetéshez am. Leghörn, Rhode Island Red, Fehér Wian dotte és Plymouth Rocks megvételre keresetlek. Ajánlatokat ár és pontos cim megjelölésével „Fajtozás” jelíggé a kiadóba kérek.

Hasznos és olcsó

mese és képeskönyvek

modern játékok

GALAMBOS cégnél

Lakás

Teljesen modern

kétszobás uri lakás 1932 február 1-jére, esetleg butorral együtt azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. (2973)

Soffrók figyelmébe!

Leépítés folytán üres betonozott garage (teherautónak is) szobá: konyha, kamrás lakással együtt 1000.— (ezelőtt 1800.—) lei kiépített utvonallal mellett. V., Blaskovits telep, Geml-ut 5. Ugyanott 1 szobás lakás 400.— lei. (2964)

Azonnal beköltözhető

Gyárvarosban, Kém-utca 7 sz. alatt egyedülálló családi ház nagy istállóval. Cim a kiadóban. (2968)

Karácsony és nyomor

Irta: P. LÁSZLÓ.

Nem illik össze ez a két szó, akár-hogy is forgatjuk. De éppen azért szólni kell róla, hogy a valóságban ne kerüljön össze.

Ha nyomorról, sápadt arcokról, didergő gyermekekről, éhező embertársokról van szó, megnyílnak a szívek, de még a zsebek is. Ki tagadhatná? Köteteket lehetne róla írni. Temesvár és környékének közönsége ezt bebizonyította most a nyomorakcióival kapcsolatosan. A város, a misszió, a munkásegylet, az asztaltársaságok, iskolák stb. mind, mind érzik a hátsági közönség nagy áldozatkészségét. Nyomort hál' Istennek nem lát senki szívesen, ennyire még nem jutottunk!

De ennél a testi nyomornál sokkal nagyobb a vele szorosan összefüggő lelki nyomor. És ez még kevésbé illik a karácsonyhoz, a Megváltó születésének ünnepehez. Pedig ez a mai nyomor másik és legszomorúbb oldala. Az anyagi nyomorból a halálba való menekülés, a tekintély megvetése, a szülők hihetetlen rossz kezelése, a folytonos lopások, rablások, hámitások, sikasztások, a széles rétegek valóság nélküli élete, a gyűlölet egymás iránt, mely egészen a kölesönös tönkretetésig fajul, a munkakedvetlenség, mindezek a lelki nyomor kifejezői. A házassági botrányok, a házassági kötelékek lazulása, családok személyek könnyelműsége, a kielégíthetetlen élvezet-hajhászat a gyári munkástól felfelé egészen a legmagasabb rangúig, a fiatalok könnyelmű nemi felfogása, a női méltóság lábbaltiprása, a szerelmi tragédiák végtelen sorozata, a válások áradata, a kiskorúak erkölcsi kihágásai, ezek mind a lelki nyomor borzasztó jelenségei.

S ha ezek okait keressük, hamarosan azt találjuk, hogy túlnyomó esetben kapcsolatban vannak a rossz megélhetési viszonyokkal. Vagy legalább is százalékosan nagyobbak a szűkölködők közt. És nem is csoda.

Egy családban, ahol 2 ágyban 6-8 személy is alszik, erkölcsösségről nehezen lehet beszélni. Ahol az apa és az anya csak a koszt- és szállásadó szerepét játsszák, vagy ahol pláne a gyermek garasával segíti a szülőket már kiskorában, ott szülői tisztelet nem virulhat. Nem csoda, ha egy családban, ahol napról-napra káposztát esznek és krumplit, vagy itt-ott kenyeret, ha az egyik családtag egyszerre pénzt hoz, mely különb ételt teremthet, hogy senki nem kérdezi a pénz forrását, bármilyen az, az a fő, hogy legyen.

Ha a didergő gyermekeknek a nagyobb lány a gyárból „félretett” holmit hoz haza és azt nem lopásnak, hanem „ügyességnek” nevezik. Nincs rendben, de csoda? Ha egy lány legszébb ékét eldobja magától, hogy ő és övéi éhen ne pusztuljanak, csoda? És ha ilyen ember, aki sokat vétkezett ezek által az Isten ellen, szívesen elhiszi, hogy nincs Isten, ha nem vallásos, mert a vallás ezeket tiltja, csoda? Ez mind rossz és bűn és elítélendő, de csoda!

És ez az, ami nekem oly sokszor fáj. A testi nyomor láttára megnyílnak a szívek és adakoznak, a lelki nyomor láttára azonban, kevésbé ér-

AZ ÚJ ÉVRE
ÚJ CSÖVEK

MINIWATT
PHILIPS RADIO

Ürményiné-Baneth Ibi

RORATE COELI... s hullott a harmat

Az Isten szeme könnyezett.
Ahogy lenézett, szét a Földön,
egyre sűrűbben hullt a harmat.
Tülekedést, vergődést látott,
és Arnyéket a Fény helyett.

Köd-tenger van az emberek közt,
ettől nem találják egymásra.
Senkise tudja, hol a szíve?
Senkise, ki az ember-társa!

Rorate coeli... Szítal az eső.
Az Isten szeme könnyezik.
Gyűlölködést lát, elvadultat,
pénzhességtől elvakultat,
Házúgot, fáradt görnyedt-esettet,
Tehetségéért-üldözöttet.

Remény-vesztettet, Hiába-várót,
Mindent csak tépő tuskén-járót,

zékenyek. Pedig ezt, a legszükségesebbet tüzi ki a temesvári Katolikus Munkásegylet céljával. A munkásegylet a lelki nyomorból is kiemelni, tanítani, nevelni, vezetni, segíteni és védeni a legnagyobb áldozatok árán is. És ezt eddig csak kevesen értették meg. És milyen sokan csóválták gyanakvóan fejüket, legintették kezükkel, sőt felháborodtak, de még az sem hiányzott, hogy volt üzem, amelyik hamarosan erős sáncot vont maga köré: Elővigyázat, kommunista izü dolog... Sajnos, volt!

Könnyeiket, miknek ninesen vége...
És sehol, SEHOL! Istenbéke.

Emberek, ELNI elfeledtek!
Emberek, kik sose szerettek!
Emberek üzött vad iramban,
tulfeszült, hajszás, láz-rohamban...
Sehol vigasz, csak kínzó kétely...
Sehol egy SZIV! csak mételey...
[Métély.]

Valamikor, így decemberben,
egy bölcös ringott Betlehemben.
És nőtt egy szöke kis fiu...
Álmodó, szelid, szomorú.
Az Utját alázattal járta,
s a SZERETETET prédikálta.

De ezt már akkor se nézhették.
Őt a keresztre feszítették.

Pedig ugy-e milyen nehéz már egy 4-5 szobás lakásban is jó, becsületes embernek maradni, kivált jó katolikusnak, hát még egy düledező viskóban, melybe tiz oldalról is belefúj a szél, vagy egy pincében, melynek alakából mindig csak a szürke aszfaltot lehet látni? És hogy ennek ellenére ezen embertársaink ne veszítsék el minden lelki egyensúlyukat és méltóságukat, ahol segítő emelő erőre van szükség. Ezért lett megalapítva a Katolikus Munkásegylet. Vélemé-

Nagy volt a bűne. Nagyobb sokkalt
Nem ordított a farkasokkal...
S mert szíve volt, hát tüske tépte.
Mert szíve volt: kereszt járt érte.

Testvéreim a kínlásban:
az álomtalan Éjszakákban
mind, aki esüggedt, névtelen,
kik a napot sóhajjal kezdik,
kiknek a szíve sebeket hord,
imádkoztatok énevelem:

Mi Atyánk Isten, ki vagy a
[mennyben,
MEG EGYSZER jöjjön a Te
[országod!
MEG EGYSZER nyujtsd ki a
[kezed...]

Váljék sugárrá minden Arnyék!
jaj! csak még egyszer küldd közénk
a MEGVÁLTÓ SZERETETET...

nyem szerint, ahogy senki sem vonja ki magát a testi nyomor enyhítő akcióból, úgy nem volna szabad senki-nek lennie, aki a lelki nyomor ellen küzdő katolikus munkásmozgalomból kivonja magát. Ha valahol, úgy itt érvényesül: Semmit nem tesz az ember, amiből saját magának haszna nem volna.

Karácsony és nyomor nem állhat egymás mellett. Ne engedjük, hogy ez a kettő mégis egymás mellett legyen!

Költözködés miatt a raktárán lévő **Néparuházban** összes áruját

igen jutányos áron árusítja, miért is ez alkalomból karácsonyi szükségleteit mindenki a legelőnyösebben beszerezheti a Eladási hely: Belváros, Corvin Mátyás-utca 4.

Látogatás a Vezuv kráterénél és a lávától elpusztított kétezer éves Pompeiban, ahol a hajdani életből megmaradt, amit emberi kéz alkotott

Ott állok Nápolyban a Garibaldi-terén. Bizonytalanul tekintetek ide-oda, mire a sarki rendőr, mielőtt még megszólítanám, a világ legtermészetesebb hangján utbagazait:

— Uraságod a Vezuv körüli vasut pályaudvarát keresi? Kérem erre jobbra, azután egyenesen... Szerencsés út! ..

Villanyerő hajtja az elegáns szerelvényt, a vasuti sinek körülölelik a Vezuvot. Kihajolja a vonat ablakából, jobbról a nápolyi külváros életének ezerszínű, meszerű, nyomorral, szegénységgel, de mindig szívből jövő kacagással viruló, tarkított életvásznot látni, balról illatozó kertek, pálmaligetek alján surran a villanyvasut. A magasból ide csillámlik a délutáni nap korongja és peremén mint apró pihék, sötét foltok: a Vezuv füstje.

— Portici, Resina, Torre del Greco, Torre Anunciata...

Mindmegannyi kedves kis vasuti állomás. Kétszer élnek itt az emberek. Atélik és megélik az életet és ajándék minden újabb nap, amelyet a fenségesen borzalmas Vezuv engedélyez.

Mindegyik állomás előtt mosolygó tömeg. Várnak, mert itt a várásból élnek. Beszállnak a fülkébe, jelvényes és nem szervezett ciceronek ajánlónak, olesón, évtizedek óta ezt esinálják.

Ottjano — kiáltja a kalauz. Kiszállók. Itt már vezuvi rendszerezett üzleti szellem és kereskedői érzék fogad. Nem olasz: amerikai. A Coock-autobusz kényelmes berendezéssel invitálja a kilométerek vándorát: minden percre és pénzre megy. Lírában fizetve, de dollárra átszámítva. A kalauz és a vezető előzékeny mosolya is lírában lett kalkulálva, persze dollár alapon. Rövid autót. Közeledünk a Vezuvhoz. Még egy kilométer: A füstkarika már a fejem fölött imbolyog.

Kiszállás és átvándorolunk a Coock hegyi vasut fülkéjébe.

Felérünk. A terraszzerű kis emelkedésen a Vezuv középső krátere alatt esinos vendéglő nyájas invitálással fogad. Jobbra és balra, köröskörül a legutóbbi kitörések maradványai. Minden szürke és minden kopár. Még egy jó órányira vagyunk a kráter peremétől. Egyedül akarok nekivágni az utnak.

— Nem lehet, — figyelmeztet egy hivatalosnak látszó közeg. Egyedül nem lehet, csak vezetővel.

Igaza volt. Csak vezető tudja, hogy a láb hol nem süped a kráterförmelékek útján ezer méter mélységbe, hogy mindörökre ott maradj. Félve lépegetünk. A cicerone elől, mi utána. Van, aki visszafordul. A Vezuvot nem lehet izgalommentesen megtekinteni. Egy órát gyalogolunk. Utközben az olasz me-

sél, régi történeteket, halálküszömeket, Vezuv kitöréseket, borzalmas véget. Figyelem: alattam dübörög a föld:

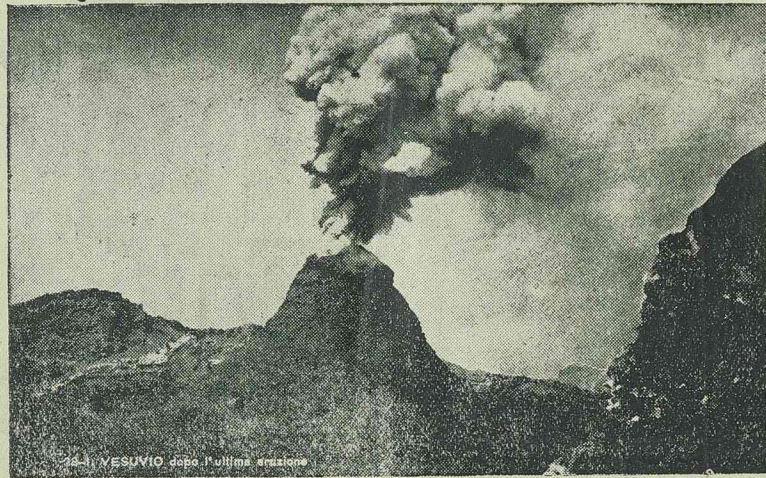
— Ön éppen a kráter vulkánja felett áll, — mosolyog a vezető.

Elérjük a vezuvi obszervatorium területét. Egyszerű, de modern külsejű ház, a kialudt Somma vulkán behorpadt mellében. Innen még egy kis nekikészülődés és már előttem terjeng a kráter. Leket a fenséges látvány. Öt perc múlva már megszokottá válik. Lenézek a mélybe, ahonnan a sístergő hangok, a folytonos zugás feltör. Kékes-zöldbe hajló izzó tömeget látok. Középen a

kétezer évvel ezelőtt a színeszek gondüzőnek éppen úgy járszotak és mókáztak, mint ma.

Minden ugy, amint volt: ime ma is az idők végtelenjén kétezer esztendő is csak egy eseppe lenne...

Egyik bámulat üldözi a másikat. Meglapogatom a kétezer év előtti vízvezeték-esővét, benyitok a hivatalos épületekbe, ahol az akkori bíró osztotta az igazságot. És utam elvisz a kereskedői negyedbe. Megmaradt mérlegek tanúsítják, hogy itt pék működött, mellette a hentes árulhatta a húst. Amott a szatócs még megmaradt reklámja. Igen:

A Vezuv krátere az utolsó kitörés alkalmával

parázs, mint egy gigantikus szorinyeteg vésztjósóan néző szeme. Vakít. A szemembe szur: most félek. Hirtelen a pokolra gondolok. Ilyen lehet. Ilyen, mint ez a kráter, amely égő rémségeivel most elhűről rántekint. A fojtó szag elkábit. Elég volt.

Az ut visszavisz az életbe Pompein át, ahol azonban az életből már csak az maradt meg, amit valaha emberi kéz alkotott. Szabályos utcák, modern értelemben vett házak — a Krisztus utáni 79-ik évből.

Templomok, ahol Jupiternek és Apollónak áldoztak. A színház, kettő is, a színpadok, ahol

reklám is volt. Az üzletbejáró mellett falrészre festette ki az élelmes kereskedő, a tehetősebbje kifarragta:

— Itt olesó birkahus kapható.

Ime a kétezer év előtt élő embernek mindene megvolt, mi csak vilámissággal, gázzal, gépekkel, rá dióval modernizálódtunk. Semmi mást nem tettünk. Egyet: lefogott a szívünk. Azoknak több volt.

Látni ezen a megmaradt Pompein, hogy sok szívük volt. Órákon át kóborlok a kétezer éves kultúra emlékei között. Kétezer év előtti idők szellője suhan végig a pompeii utcákon

és álomlátásban magam előtt látom a Flaviusokat, Quintusokat, gyönyörű tógában, amint vitatkoztak a fórumra sietnek... Álmodozásomban belesipol a villanyvonat. Megyünk vissza Nápolyba kétezer éves emlékekkel lelkünkben. A vezuvi veszélyek és pompeii emlékek álomvárából vissza a dollárért, fontért, megélhetésért harcoló Európára.

Grósz Dezső.

A pesti zsidók Haynau kedvéért sem tagadták meg magyarságukat 1848-ban

Az údudai esztendőben sok kísérlet történt arra vonatkozólag, hogy a magyar zsidókat eltérítsék a magyarságtól. A magyarság között élő zsidók evszázadok óta magyaroknak vallották magukat és az anyanyelvük is magyar. Együtt éreztek, együtt örvendtek, együtt szenvedtek mindenkor a magyarsággal. Kitartottak azzal aóban és rosszban.

Egy régi, elfajult nyomtatvány akadt a kezünbe. Hirdetmény ez, amelyet a hírhedt H a y n a u adott ki Pesten 1849. július 19-én. Ez a hirdetmény is igazolja, hogy a zsidók azonosították magukat a magyarsággal és a szabadságharcban tanúsított magafartásuk miatt keservesen kellett megfizetni. A hirdetmény szövege így kezdődik:

— Az óbudai és pesti izraeliták közönsége ismételt gyalázatos és törvényellenes magaviseletet tanúsított nemcsak általában, de különösen a lázadóknak törvényes Császár és Királyunk ellen nyújtott kedvezmények által, mikép indítva érzem magamat azoknak megérdemelt büntetésükre, más községeknek pedig kellő óvatosságára, következő hadisarcot kivettetni.

Azután következik a következő felszólás: negyvenezer gyalogsági köpeny, nyolcezer lovassági köpeny, negyvenezer gyalogsági kék nadrág, nyolcezer lovassági sötétzöld nadrág, tízenkétezer lovassági félnadrág, hatvan ezer pár német cipő, huszezer pár magyar topán, tízenöt ezer pár félcsizma, hatvan ezer ing, hatvan ezer gatya, huszezer nyakkötő, tízenhat ezer nyakfátyol, tízenhat ezer rőf hamuszín posztó, harmincezer rőf fehér posztó, nyolcszáz mázsa talpbőr, négyszáz mázsa felbőr, háromszáz mázsa talpbélés. Mindezeket a két zsidó hitközségnek hat hónap alatt kellett leszállítani. A hirdetmény szerint, amely nyíben egyik-másik cikkel ezen idő alatt nem szállítják, egy napi ötszáz forintnyi „bündij ezüst huszasokban, léssen kivetendő s azonnal be is hajtandó” cikkeinkint.

Nehéz anyagi áldozatokat kívánt a két zsidó hitközségtől a hirdetmény kiadója: Haynau „Tábori Szertárnagy és Hadi Főparancsnok”. Azonban a bündij kivételére nem került sor, mert az óbudai és pesti zsidók a rájuk kivettelt hadisarcot nem hat, hanem már öt hónap alatt teljesen leszállították. A leszállításkor német nyelvű elismervényt adtak át nekik, de magyar nyelvűt kértek és kijelentették, hogy Haynau maga is elismerte: rájuk, hogy ők nem tudnak németül és azért magyarul adta ki az elismervényt. Pedig az óbudai és pesti zsidóság akkori vezetői között sokan voltak, akik csak németül tudtak. De azért magyaroknak vallották magukat és a magyar elismervényhez ragaszkodtak.

Radio occasio karácsonyra

„Fabag” 3+1 lámpás hangszóróval egybeépített hálózati rádió, hihetetlen teljesítményel, csinos, tartós kivitelben

Lei 5950

árban, kedvező fizetési feltételek mellett kizárólag

Révész

elektrotechnikusnál kapható

II. ker., Liget-ut 9. Neptun fürdő mellett. Telefon 13—02.

Régi telepés gépét becserélem.

A bántásági magyar földművesek közül sokan a kisajátítás koldusai lettek, mert telepes ingatlanát vásárolták meg

A telepes fogalma az idők folyamán egyenlő lett a vértanuval. A mártírok szenvedése sem volt ugyanis több, mint a telepeseké. Apáik, sokan ők maguk is, irtványos, köves, vízmosásos, gazos területeket varázsoltak át paradicsommá. Verejtékük hullott kemény munkájuk során a földre és tette azt termékenyvé. Aztán jött a néppárti kormány földművelésiügyi minisztere, Garoflid és a kisajátítási törvény tízez kardjával kikergette a telepeket a paradicsomból.

Pedig a szegény telepes nem is vétkezett. Minden bűne legfeljebb az volt, hogy magyar-nak született.

A telepüktől teljesen, vagy háromnegyed részben megfosztott magyar telepesek sziszifuszi küzdelmet folytattak igazukért. Az igazuk az volt, hogy visszakapják a földjüket, amelyet annak idején még a magyar államtól megvásároltak, teljesen kifizették és amelyet a jogutód román állam tőlük törvényt elvett. Mindenféle fórumokon keresztül Genfig húzódtott ez a pereskedés és a vége az lett, hogy a kisajátított földért — ha csak azok elenyésző értékét is — valamit megítéltek a telepeseknek. Ez a megítélt kis összeg azonban még mindig nem volt elég a könynyek elapasztására.

Ámde a sírok között vannak még sokan, akik még mindig hangosan jajgatnak a telepes ügy és a kisajátítás miatt. Olyan szerencsétlenek, akik már nem voltak telepesek, mégis teljesen koldusbotra jutottak.

Kürtös-Gajdi Péter igazfalvai földműves szomorú strófát zsoltárol előtűnk. Ezeket mondja: — Szabó Sándor mint telepes jött valamikor Igazfalvára. Husz hold földet, aztán háztelket is kapott. Megépítette a maga házat, családot alapított és a földön gazdálkodott. Aztán jött a háború és Szabó Sándor is bevonult. Az ő számára 1916-ban véget ért a háború. Szabó Sándor hazajött, de a jobb lába ott maradt a haretéren. Azonkívül idegeinek épsége is ott maradt. A fellábu, folyton ránga tózó ember nem volt többé alkalmas paraszti munkára. Három gyermekek közül egy sem volt fiu, akik valamikor átvették volna a földet. A lányai mind aprók voltak és így az is tizenhat-tizenéves évig tartott volna, amíg legalább egy vő kerülhet a házhoz. Szabó Sándor arra határozta el magát, hogy az általa teljesen kifizetett telepes földet és a házat szabadkézből eladja és aztán családjával együtt Hódmezővásárhelyre vándorol, ahonnan származott. Tíz vő is jelentkezett. Szabó Sándor földjére és házára és én voltam az a szerencsés, aki azt megvehettem. Odaadtam minden összekuporgatott pénzemet, sőt apai jussomat is áruba bocsátottam, csak hogy a vételár kikerüljön. Néhány éven keresztül nagyon boldog voltam. Mikor aztán jött a kisajátítás, egy-

szerre láttam, hogy a vétellel nem szerencsés, hanem nagyon is szerencsétlen lettem.

Rámolvasták a paragrafust, hogy nem volt jogom az állam előzetes beleegyezése nélkül a földet és házat megvásárolni. Mit tudtam azt én? És mit tudta Szabó Sándor? Kifizette volt már régen a telepet és a belsőséget. Az az övé volt és meggyőződése szerint joga volt eladni. Nekem is jogom volt megvenni. De az agrárkomité minderre azt mondta: nem. Ha megszereztem volna az előzetes állami beleegyezést a vételhez, akkor a kisajátításkor esetleg megkíméltek volna a háztelket és a husz hold telepes földből négyet. Így azonban elvettek mindent, mert nem voltam sem telepes, sem engedélyes vevő. A háztelket is elvették. A ház az enyém — mondták — és azzal tehetek, amit akarok, meg ott is szabad hagynom.

Nagynehezen sikerült annyit

elérnem, hogy egyelőre benne lakhatom a házamban, de bért kell érte az agrárhivatalnál fizetnem.

Kürtös-Gajdi Péter az öklét neki szoritja a szemének és szétmorzsol egy előretörő könnyet. Így lett belőle a földkisajátítás koldusa. De ninesen egyedül. Igazfalván rajta kívül még huszonegyen vannak, akik vásároltak telepeket és házakat, vagyonokat fizettek ki mind-ezért és most semmiük sincsen. És Faesádon is van tizenöt ilyen magyar földműves. A törvény betűje tette valamennyit földnélkülivé.

Van-e balzsam Gileádban, amely ezeket a sebeket begyógyítja? Van-e emberi rábeszélés, amely meg tudja győzni ezeket a szerencsétlen magyarokat, hogy velük szemben nem történt törvénytelen-ség? Ki fogja ezeknek az embereknek az igazságba való hitét visszaadni?

Kóró Pál karácsonyi krónikája

Megszületett a Megváltó, a harangok zengenek, szeretetben és áldásban, békességben, boldogságban, éljétek, ó, emberek.

Ujult hittel, alázattal a templomba járjatok, s nemcsak magatoknak-nektek, hanem minden embereknek kérjen ott jót szájjatok.

Kérjétek a Mindenhatót, könyörögjétek sokat: jó barátokra, ellenségre sok rossz után hozzon végre nyugodt, esendes napokat.

És mivel ma született meg, ki mindenkit szeretett, a kis Jézus szent nevében legyen mindenki szívében ezentúl több szeretet.

Tartsunk, tartsunk mindnyájan a bibliai ígével: senkit ne bánts meg erővel s aki téged megdob kövel, dobjad vissza kenyérrel.

Aki minket, jaj, megbántott, kérjünk arra malasztot, asztalunknál legyen vendég, ki termésünk lopta nemrég s gyümölcsfánkról szakasztott.

Karácsonykor szeretettel teljék tele a szívünk, fogadjuk meg: irigységet, haragot, és gyűlölséget többé mi nem ismerünk.

Ördvend más örömeinek, vigadjunk, ha más vigad, s jóévtággal akkor együnk, hogyha közben a mi kezünk az éhesnek enni ad.

A kérőnek kemény szóval, sose mondjunk zord nemet, s ha ajtónkon kopogtatnak, ki ránszorul: legyen annak mindig szabad bemenet.

Karácsonyi dalt zengenek az anyagi seregek: dicséret az Urnak essék, nektek szeretet s békesség jusson, földi emberek!

A szivtelen mostoha kutasította fiát a szülői házból, aki a bűn lejtőjére sodródott és a karácsonyt a fogházban tölti

Karácsony. A béke és szeretet ünnepe. A család szent napja, amikor a karácsonyfa színes gyertyái alatt igaz szeretetben egymásra találnak az együvé tartozók és szeretetben egyesülve igaz sajnálattal gondolnak azokra, akik ezen a napon kétszeresen érzik, hogy mindenkitől elhagyatva állanak a világban.

Akiket talán éppen a szeretet hiánya tett bűnözőkké és most a fogház rideg falai között sóvárognak megértés és a családi élet melegsége után. Ez a vágy a társadalom számkivetettjei, a fogházak lakói között, a minden egyéni

érzést elnyomó fegyelem alól is felszökik, hogy a természetes reakció folytán a keserűség gondolatát erősítse...

A fogházban eltöltött karácsonyi éjszaka megingathatja a becsületesség fogalmát és a lélek mélyén rejtőző jóakaratot, hogy utat engedjen a bűnös hajlamoknak, és a rosszra hajló ösztönöknek.

Mégis ilyen környezetben, a temesvári fogházban, kellett eltölteni a karácsonyi éjszakát Zubor József tizenhét éves temesvári fiúnak is, akinek sorsát talán éppen ez a karácsonyi éjszaka peesételte meg.

Zubor József tragédiájára Selariu János, a fogház mindig szorgalmas igazgatója hívta fel a figyelmemet. A jovialis fogházigazgató, akit a bűnözőkkel való mindennapos érintkezés sem tett közönyössé az emberek hajjai iránt, néhány komoly szóval vázolta a tizenhét éves fiu megröbbszentő helyzetét, majd elém tette a fiura vonatkozó összes aktákat, amelyekből teljes részletességgel kibontakozott egy fiatal élet tragédiája...

Lassan átlapozgattam az iratokat, amelyek minden szónál ékebben beszéltek bűnről és bűnhődésről, a jószívű, de gyenge akaratú apáról, a megértő törvényszéki bíróról és végül a keményszívű, magáról megfeledkezett asszonyról, aki egyetlen szavával a bűn lejtőjére dobta ezt a jobb sorsra érdemes fiata.

Zubor József egy temesvári pénzeslevélhordó nagyobbik fia, aki lopás miatt került a fogházba. A fiu valóban bűnös, de nem lehet romlott lelki, mert hiszen csak tizenhét éves. A fiu minden bizonnyal tele volt becsületes hajlammal, neki is volt édesanyja, aki karácsony napján fokozottan átérte az anyai hivatásban Isten rendeltetését és bizonyára feltű remegéssel eszmélt József fia és annak öccsére, Zubor Gyula jövőjére. És asszonyi elhivatottságának minden melegét és szeretetét kiterjesztette ő is, mint minden édesanya, a gyermekeire, akiket keblére ölelve óvott a bűntől és elhintette bennük a magot, amelyből a napsugaras meleg, a szeretet és a becsületesség virágát fakasztja.

Az építő munkát azonban a ki számíthatatlan sors akaratára miatt nem fejezhette be. Az ő helyébe lépett egy másik asszony, aki ezt a munkát nem folytatta. A mostoha rövid idő múlva kitétte a fiukat a szülői házból.

Zubor Józsefet övéi eltasztották és kitétték a kiméletlen életbe, ahol támasz, segítség és szeretet nélkül, a saját erejéből kellett volna becsületessé maradni. Nem sikerült neki, az élet letaposta. A fiatal lélek fogékony-ságával a bűn felé hajlott és lopott. Lehet, hogy szükségből, lehet a rossz társaság hatása alatt. Akármint volt is, a bűn bűnhődéssel jár és Zubor József a fiataloknál bírósága elé került. Közben az apában győzött a szülői szeretet és kérésére a bíróság úgy határozott, hogy a tárgyalás napjáig a fiu az apa felügyelete alatt marad. Az egyik fogházor kíséretében el is távozott a fogházból a szülői házba. A jószándék azonban újból megakadt a mostohan, aki a szegényre hivatkozva visszaküldte a fiut a fogházba.

Selariu fogházigazgató erre a rendőrség segítségét kérte és most már a rendőrség emberei vitték a megtévedt fiut a szülői házba, ahonnan a mostoha ismét kutasította.

Zubor Józsefnek ninesen helye a polgári társadalomban, romlásba taszítja a mostoha asszony bánásmódja. A fogházban kellett eltölteni a karácsonyt, amikor a szülői házban lehetett volna a helye...

Szomorúan hangzik, hogy akkor, amikor az emberiség a szeretet ünnepeére készült és mindenki kibenyaldult a szeretet melegébe, akkor akadt egy asszony, aki megtagadta a Krisztusi szeretet fogalmát és ezzel a bűnbe taszított egy fiatal életet!

Karácsonyt, a béke és szeretet ünnepe-t üljük, amely azonban sohasem lehet addig teljesen zavartalan, amíg gyarló emberek élnek a földön.

Pazsits Ferenc.

Két évszázad előtt az üldözések miatt Spanyolországból Itálián át a Bánságba menekült zsidó család, melynek egyik őst kitűnő összeköttetései révén a bécsi udvarral és a török portával kiskirálynak neveztek

Irtá: SINGER JAKAB dr. főrabbi

A legrégebb, legtekintélyesebb és legelőkelőbb spanyol-zsidó családok egyike: az Amigó-család, mely már a török hódoltság idejében Temesvárott lakott. (Conscriptio Judaeorum pro Anno 1739.)

Hirneves, patinás nemességi családja ez, amelynek története van. Midőn Savoyai Jenő főherceg 1716-ban ostromolni kezdte Temesvár várát, körülbelül 50 spanyol- vagy török-zsidó család menekült el Temesvárról Zimonyba és Belgrádba; és midőn ugyanezen évben, 48 napi ostrom után, október 13-án Temesvár várát, mely 164 évig volt török uralom alatt, az utolsó beglerbég-től, Mehmed pasától visszafogta, a hercegi fővezér megengedte nekik a visszatérést, ha osztrák alattvalókká válnak. (Allgemeine Zeitung des Judentums 1854. év Nr. 50 és 52.)

Csak kevesen éltek ezen engedéllyel és csupán 6 spanyol-zsidó család tért vissza és pedig a Juda Baruch, Nisim Devet (Tebet), Taytasak, de Leon, Moyses Coronel és Jacob Amigó, a többi a törökkel tartott. (Zemlinsky: Gesch. d. türkisch-izr. Gemeinde zu Wien.)

A család, miután régi hazáját, Spanyolországot, a fanatikus üldözések folytán kénytelen volt elhagyni, ki-mondhatatlan szenvedések, példátlan megpróbáltatások és hallatlan veszélyek után Olaszországban, Genuában telepedett le, hol a földönfutó család fűszer és impórtált selyemmel kereskedett, majd pedig Konstantinápolyba ment, ahonnan a törökökkel együtt a Bánságba került.

Rendkívüli tekintélyű, nagy vagyonú és befolyású ember volt Temesvárott: Juda Amigo, kinek neve a legjobbak között említették, nemcsak ezen országrész zsidóinál, hanem azon tul is. Általánosan „reico“ kiskirálynak nevezték. Nagy összeköttetései voltak Bécsben, hová bevásárlások eszközése végett évenként négyszer utazott, ami az akkori időben nem volt kicsiny dolog. Bizalmas embere volt a török szultánnak és benső barátságban élt Don Diego d'Aquillar osztrák-zsidó főúrral Bécsben, Mária Terézia kegyencével, ki mint a birodalom dohányjövődékének vezetője milliárdokkal gyarapította az állami pénzügyeket és őt ezen érdekeiért — zsidó létére — bárói rangra emelte a császárnő.

Nagy érdemei vannak Juda Amigónak a zsidóság körül, ki elszánt védelmezője és szószólója volt hitestvéreinek a hatóság előtt. Midőn 1745-ben Mária Terézia a cseh és morva zsidók kiűzetését rendelte el (1745. év jan. 2-ki rendelet: „dass aus sehr triftigen Ursachen künftlich keine Juden in Böhmen und Mähren zu dulden seien und völlig abgeschafft werden sollten.“ Hugo Gold: Die Juden u. die Judenge-meinden Mährens. 147 l.) Aquillar báró lovasstáféval sürgős levelet küldött barátjához, Amigóhoz. Te-

mesvárra, kit felkért, hogy haladéktalanul utazzék le Konstantinápolyba és interveniáljon a szerencsétlen cseh-morva zsidók érdekében a szultánnal, mert az ő közbenjárása a kiűzési rendelet visszavonására a bécsi udvarnál eredménytelen maradt.

Mihelyt a lovasküldönc Temesvárra érkezett, Amigó azonnal utrakelt Konstantiná-

A temesvári zsidóság első imaháza a vár kapujában

Amigó tekintélyének volt köszönhető az is, hogy a Jenőherceg vár kapuját — más imaház hiányában — a katonai parancsnokság 1739-ben átengedte a zsidó istentisztelet céljára, melyet zsinagógának rendeztek be. Ezen boltozatos csarnok volt a zsidóság első imaháza, melyet 1739-től egy német, valamint a spanyol-zsidók némi megszokásokkal egész 1760-ig használtak.

Amigó Juda soká volt az itteni gyülekezet feje, a zsidóság bírāja, (elnök), utóljára 1776-ban, ki a rabival együtt a zsidó hitélet élén állott és mint ilyen az egész Bánság zsidó-bírájaként szerepelt, előtte minden zsidónak bemutatkozás végett személyesen meg kellett jelenie, viszont a tartományi főrabbi-val (ezen cím illette a temesvári főrabbit) felelősek voltak a türelmitaksa (Toleranz-Taxe), fej- és családi adó stb. pontos beszolgáltatásáért. (Az 1776-i Judenordnung.) Meghalt 1779. év kedden, Addar ujholdján.

Mohafedte sírkövét a temesvári zsidó temetőben sikerült a multak avarjából kiásni és fel-friszített feliratát kibetűzni. „Korának védelme és

Az Amigó-család nemesi címere egy temesvári tisztviselőnél

Az Amigók (a családnév a latin amicusból: „barát“ ered) régi nemesi családból származottaknak tartják magukat, amelynek alapul szolgál — szerintük — az 1564. évről szóló európai címgyűjtemény: „Wappen aus dem Geschlechte Amigo aus Italien abstammend, gezogen aus dem IX. Buch 74. Blatt.“

Ezen címert fenti német felirattal Gál Emil temesvári pénzügyigazgatósági tisztviselőnél találtam, kinek neje szül. Amigó Róza, Lugosról. A birtokában volt származási tábla szerint ősiüket Efraimnak hitták, ki a Pirenaei-félsziget keservei elől Olaszországba menekült és ott le is telepedett. Négy fia közül az egyik: József, mint kereskedő Temesvárott helyezkedett el. A család krónika még feljegyezi, hogy Amiconi v. Amigoni Jacopo, a „Judith“ híres festője Velenében, szintén a családhoz tartozik.

Az Amigóknak ezenkívül nagy érdemeik vannak ezen országrész gyáriparának megteremtése körül.

Dacára annak, hogy a zsidóság számára a Bánságban minden kézművesség meg volt tiltva és műhelyeket vagy gyára-

polyba, hol a padisah kegyesen fogadta. Rövid idő után a cseh-morva zsidók érdekében a szultán tigrájával ellátott levél ment Bécsbe, melyet a szultán külön követe: a zsidó Coronel vitt fel. A szultán levele megtette hatását Mária Teréziánál, a császárnő a kiűzetési rendelet visszavonta.

oltalma“ — így nevezi a sírfelirat és dicséri szívjóságát, szeretetét, könyörületességét és határtalan jótékonyágát, aki önzetlen és önfeláldozó segítőtje, gyámoltója volt a szegényeknek és ügyefogyottaknak.

Sírfelirata: (fordítás a héberből). Itt nyugszik és gyönyörködik (a a tulvilági létben)

a hívő és érdemes ember, vezér és vezető, Korának és nemzedékének pajzsa,

oltalma, Lelkét, testét érték áldozta, szegények előtt tárva-nyitva háza, asztala mindenkit terítve várta. Kenyeréből adott az éhezőknek serlegéből az érte epedőknek. Látott meztelent, betakarta, erszényét mindig nyitva tartotta. édes álomban szenderegien tested. éden kertje örízze lelked. a fenkölt JUDA AMIGO elköltözött a másvilágba a hét harmadik napjára, Addar ujholdján 1779-ben.

lelkét vezérelje az Ur az örök életbe. Feleségét Leának hitták, meghalt 1787. dec. 7-én.

kat nem állíthattak fel, Mayer Amigó mégis 1747-ben legmagasabb királyi engedéllyel selyemgyárat (fabricam Servicam) létesített, új megélhetési és keresetforrást Bánság népeinek.

Vállalkozása ugylátszik nem prosperált, mert csak 4 évig volt üzemben. (Hujati Judaeo Mayer Amigo ab altissimo Trono Regio indultum fuisse, ut fabricam Sericam erigeret quam etiam per 4 circiter annos administravit.) Megyei levéltár Locul sub No. 5. Fasc. No. 3, Reg. No. 310. Különben Mercy Claudius Florimund halála óta (1734) az állami gyárak is: a papirgyár, selyemgyár, bőrgyár stb. hanyatlásnak indultak. L. Dr. Szentklárai Jenő, Mercy C. F. kormányzata a Temesi Bánságban 131 l. 1779-ben „Gebrüder Amigó“ név alatt állott fenn Temesvárott egy nagy terménykereskedés, melynek tulajdonosai Mayer, IsaaK, Abrahám és Menachim Amigó voltak. Nagy kiterjedésű üzlet volt ez, melynek külföldi kapcsolatai is voltak. (Az 1781—82 Conscriptio: Isac Amigo Paterfamilias, Mayer Amigo

uxoratus filius cum patre mercat. Menachim in Societate fratris sui Isaac, cum Terrae productis mercatur. Külföldi árukkal is kereskedtek: Cum extraneis Mercibus.)

De nemcsak az ujjáépítés munkájából vették ki részüket, hanem mint honfiak is kiváltak az Amigók. A temesvári születésű és resicai lakos Amigó Ignác, Vécsey táborában mint honvédszakaszvezető küzdött az 1848—49-ki szabadságharcban. Résztvett a versei és temesvári csatákban. A temesvári csata után menekülés közben a Maros átkelésénél átuszta a Marost, míg mögötte a kiáradt hullámokban ezren és ezren találták halálukat. Világos után nagy nélkülözések között bujdosott. (L. Dr. Singer: A temesvári zsidók az 1848—49-ki szabadságharcban 12. lap.)

Érdekes tagja volt még a családnak Amigó Abraham, ki a költő Kiss József előtt, mint hitközségi jegyző (Actuar) működött az akkor még egységes temesvári zsidó gyülekezetnél 1841—1846-ig, tehát 35 éven át viselte a tisztséget. Meghalt 1879-ben. Leányát Amigó Esztert 1875-ben feleségül vette az itteni német színpártoló kiváló színművésze, a később Berlinbe került Reinhold Welhof. Nagy fel-tűnést keltett akkor, hogy nevezett színész házassága előtt a zsidó válásra tért át.

Temesvártól Stockholmig

A család egyik sarjadéka: Amigó Gyula A. Temesvárról a svédusokhoz Stockholmba került. 18 éves korában ment el hazulról és nagyrebecsült tagja lett a svéd társadalomnak. Elismert híru pászomántgyára volt Stockholmban. Feleségét is innen, szülőhelyéről vitt magával később. Neje szül. Russo Julia volt. Lakásának egyik falán üveg alatt lógott nemesi címere, melyet egyik öse Spanyolországban kapott. (Rokona Tauberné, szül. Pava Levy szóbeli közlése.)

A szegedi árvízkarosultak javára Stockholmban szép összeget gyűjtött, amit Tisza Kálmán mint belügyminiszter, németnyelvű peesétes levélben köszönt meg.

Stockholmban halt meg 1813-ban, 83 éves korában. Fia Adolfo de Amigo ugyanott híres zenész, veje pedig Bonier svéd udvari könyvkiadó.

Leszármazottaik közül élnek még — amennyire tudomásomra jutott — ezen a vidéken: Amigó József, Aradon (a volt temesvári hitközségi jegyző fia). Amigó Emánuel, a volt temesvári Agrárbank főtisztviselője, jelenleg Bukarestben és Amigó József szabó, Temesvárott. Amigó Testvérek fagyapótygyár Lugos. Különben Lugoson több Amigó élt: Amigó Leopold és Amigó Móritz A. kávéháztulajdonos (Amigó-kávéház).

A temesvári zsidó temetőben 22 Amigó alussza örök álmát,

Wer ist Plesz?

kérdi sután a tudatlan, vagy félművelt zenei dilletáns, de bezzeg örvendez ám az értő, mikor e kitünő csengésű nevet hallja. Plesz a zenei impresszárió egy jazzban, mint cigányban fogalom, ezért közlöm le mindazt, amit mondott okulási és élvezeti közhasználatra egyaránt.

— Én negyven év óta csak zenével foglalkozom, azért tudok arról így előadni. — kezdte Plesz. Én mindent fogok véleményezni, megbírálni, hogy Temesvárnak való-e egy zenész, vagy ha nem, hogy hova lehet azt eltenni. Én nem papiroson szerződöttem a zenekart, hanem odautazom, ahol játszik, hogy lássam, mit tud. Már tíz nappal előbb ott ülök a kávéházban valahol a sarokban elbujva. Még két hét is adok a tálcára mint egy közönséges vendég. Né is lássam a zenétől. Mert ha ők tudják, hogy ott ül a Plesz, — akkor nem játszanak lizserben, hanem feszítenek.

Hallgasson csak, mi történt Galacban! Megérkeztem, hát amint ott ülök első este a kávéházban, megismer az egyik zenész! Hát olyan izgatott lett az egész zene, hogy itt a Plesz! Nur Rube, — mondtam, ne ijedjenek meg, csak játszanak. És már jött is a primás, hogy nála lesz ebédelve. De én megmondtam nekik, hogy csak esztőlják az ő dolgukat. Plesz lässt sich nicht einladen! Engemet nem lehet megfőzni. Én ugyanis csak jó zenekart hozok. De hogy csinálók én egy jó zenekart? Maga azt nem tudja, hogy mi az a zenei tudományosság, hát én azt meg fogom magyarázni. Hát én csak ülök és hagyom, hogy játszanak. De hiába olvasom az újságok, azért én mégis figyelek. Aztán jön a primás és mondja, hogy ugy-e jó a zene? Erre én mondom, hogy jó, de azt a trombitást, meg dobost és a második hegedűst ki kell dobni, mert én nem használhatom. Hiába beszél ő tovább. Én erre ráállok, különben nem csinálók szerződést. Bei eine gute Musik, muss der ganze Kerper gesund sein. Persze a hölgyek, akik nem nézik a tudományosságot, azoknak csak egy vig, fess primás kell. Hogy elmondhassák róla, jaj de jól tud komédiálni, milyen csinos pofa van neki.

— Glauben Sie mein Herr, hogy a kultúra nem, hogy előrehaladott volna, hanem hátrament. Ugy a cigány, mint a klassz. És mindennek az oka ez a modern zene, diese Brutalität, mikor a foxtrottnál mint a veszett, mindig csak belevágnak a dobba, — itt van kérem a hátrányosság. Az a zivarek szól, amit egy Konstantinovic csinál, meg a Rácó Gusztó, meg ahogy játszottak a Nikóles Jova, meg a Györgyevits Mita és a többiek régea. Nem fog soká tartani és visszajön megint a cigányzene. Azt minden nemzet megérti. Tkár vigasság van, akár szomorúság, mégis úgy van

az kérem, hogy minden ember akarja az ő notáját.

— Köszönöm Plesz ur, ezennel befejeztük.

— Én is köszönöm, de még egyre

kérem, hadd tudja meg mindenki. En nem félek. Kérem írja meg, én is írásba adom, ha kell, hogy az összes temesvári kávéosok között csak egy van, aki egy zenét meg tud bírálni,

az Iritz a Ferdinándtól. A többiek, keine blasse Ahnung.

Hát miután Plesz ur vállalta a feladást, nem bánom, megírom ezt is. Flanear.

Főszolgabíró, középiskolai tanár, katonatiszt és egykori pap találkozása a temesvári népkonyha karácsonyi ebédjénél

Boltozatos pinceterem, nagy ablakkal, amelyek barátságos világosságot bocsátanak be. A fehérre meszelt fal és a piros téglás padló fényben fürdik. Köröskörül kékefehér kockás terítővel letakart asztalok. Az asztalok mellett ebédelő emberek. Az izletes étel és a muló éhség következtében jelentkező megelégedettség látszik arcáikon. Olyan a kép és a hangulat, aminő kispolgári vendéglőkben szokott uralkodni, ahová szegény emberek járnak.

A minden szegény ember vendéglője ez, a városi népkonyha. Az ebéd, amit itt esznek, ingyenes. Akad azonban fizető vendég is. Kisebbrangu tisztviselő, sovány erszényű iparos napi nyolc leiert akárhány ebédet a népkonyhán. Az állandó látogatók már kisebb asztaltársaságokat képeznek. Közös asztalnál és megszokott helyen ebédelnek.

A sarokban a többenél kisebb asztalnál négy ember ül. Csak egyikük volt már itt a népkonyha megnyitásának napján is. A többi három úgy jött egymásután. Önkéntelenül is egymásra találtak. Megszokták és megismerték egymást.

Tudják már egymás élettörténetét is. De csak hézagosan. Most, karácsony ünnepén, amikor minden lélekben a megváltóvárás megegyezt és fölhuzza az őszinteség zsilipjeit az ilyenkor mindeneket elárasztó szeretet, most bizalmasabban egymáshoz és többet beszélnek önmagukról, mint máskor.

Az első atlétatermetű volt hajdan, de magas alakját megörbítetté a gond és a keserűség. Előkelő hanghordozással beszél.

— Főszolgabíró voltam valamikor. Ismert nevű ember. Családomnak utolsó sarja. Nem nősültem, de csak azért, mert sokat válogattam a lányban. Vagyonom is volt, de föléltem. Reprezentálni kellett. A fizetésem éppen csak szivarra télt. Aztán jött az impériumváltás. Egyszerűen kijelentették előttem, hogy a helyemre más ül és engem rendelkezési állományba helyeznek.

Alá is irattak velem egy ívet arról, hogy ezt tudomásul ve-

szem. Csak később tudtam meg, hogy a rendelkezési állományba való helyezés egyszerűen az elmozdításomat jelenti.

Nem sokat törődtem ezzel sem. De amikor már nem volt hivatal, nem volt hitel sem. Hitelezőim egymásután követelték a pénzüket. Hamarosan elusztak vagyonom roncsai is. Intézőnek mentem egy barátom birtokára. Azonban jött a földkiszájtás és én állás nélkül maradtam. Akkor eszembe jutott, hogy nyugdíjgyenem is van. Kiderült, hogy nyugdíjat nem kapok, mert lemondtam az állásomról. Mutattak egy ívet az aláírással. Azt mondták, azon az iven mondtam le. A leszegényedés létráján egyre lejjebb kerültem. Most itt vagyok. Bár mindig tél volna, mert akkor van népkonyha. Nyáron rosszabb.

A tanár ur volt az elbeszélők sorában a második.

— Középiskolai tanár voltam. Az impériumváltás után román vizsgát kellett tennem. Tanultam és le is tettem. Azonban nemsokára mégis nyugdíjaztak. Azt mondták azért, mert már öreg vagyok.

Meg is kaptam a nyugdíjat. Nem nagy összeg. De vigasztaltam magamat, hogy a lányomnál, aki egy jómódu kereskedő felesége, majd csak elleszek. A vőm jó ember és megbecsült engem. Azonban a mai válság őt sem kímélte meg és tavaly tönkrement. Azóta is kereset nélkül van. Eladta a lakását is, csakhogy hitelezőinek pénzt adhasson. A vőm és a lányom szobakonyhás lakásban húzódtak meg és bár hívtak, nem akartam terhükre lenni. Egy másik nyugdíjas barátommal bérlünk együtt hónapos szobát. Nyugdíjat azonban inkább nem kapok, mint kapok. De ha kapok is, akkor sem telik nyolc-tíz leinél többre ebédre. Így jutottam a népkonyhára.

— Nekem nyugdíjam sincsen, — kezdte a harmadik, — pedig igényem nekem is volna rá. Katonatiszt voltam és az összeomlás után egyszerre úgy maradtam, mint a szárazra került hal. Még az egyenruhám is eladtam, hogy ennivalóra teljék. A budapesti utcán egy darabig cipőt puoltam. Aztán át-

mentem Jugoszláviába. Ott elfogtak. Azt mondták: kém vagyok. És kiderítették rólam, hogy a háború alatt Nisben felakasztattam egy kereskedőt, mert éjjel orvul lelőttem egyik katonámat.

Halálra ítélték. Sikerült megszökni és sok viszontagság után eljutottam Romániába. Ezen a területen születtem. Azóta itt tengődöm. Voltam már mindenféle állásban, de rövidebb-hosszabb idő után mindennél leépítették. Most egy volt ezredtársam támogat, akinek a kislfiát hegedűre tanítom.

Majdnem teljesen kopasz fejű a társaság negyedik tagja. Valamikor csak a tonzura helyén volt kopasz.

— Azt már mondtam önöknek, hogy pap voltam. Fiatal voltam és megismerkedtem egy nővel. Nem voltam elég erős, meginogtam és lettem a reverendát. Hitet cseréltem. Polgári pályát választottam. Postás lettem. Aztán egyszerre rájöttem, hogy méltatlan miatt hagytam oda az oltárt. Elhagytam egy napon. Alkoholista lettem. A postán elesaptak. Voltam aztán mindenféle, de sehol sem maradtam sokáig, mert ittam.

Végül csapos lettem egy belvárosi kocsmában. Csupa kocsisféle ember járt oda. Gyakran főtisztelendő urnak csufoltak és ha részeg voltam, össze is verekedtem velük.

Nem tudom, meddig züllöttem volna mind lejjebb, ha egy ismerősöm el nem vitt volna a guttemplerekhez. Addig hallgattam a szavaikat, amíg lemondtam az italtól. Nem is iszom. Néhány régi paptársam támogat hayonta kisebb összeggel. Abból élek. Csendesesen visszatértem az egyház kebelébe és én, aki valamikor miséztem, most misézó lelkészeknek ministrálok.

Az ebédnek már régen vége. A népkonyhában már csak a későn jöttek ebédelnek. A négy asztaltárs is felkel és együtt megy ki. Oda-kint négyfelé visz az utjuk. Kezet fognak és sorba mondják:

— Boldog karácsonyi ünnepeket!
Kubán Endre

Readkivüli olcsó árak!

Readkivüli olcsó árak!

Új cserépkályhákban

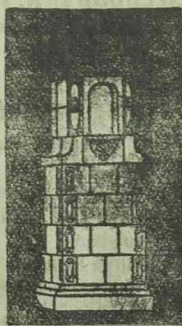
Készpénzért, amíg a készlet tart:

60 köbméter fűtőképességgel, kompletten felszerelve	2700 L.
70 köbméter	2900 L.
85 köbméter	3200 L.
100 köbméter	3500 L.
120 köbméter	4400 L.
150 köbméter	5400 L.

kályhám elismert jó fűtésükért és tartósságukért garantálok. Kész kályhám megtekinthető üzletben: Gyárveeros, Andrassy ut 16.

Turi György
cserépkályhagyártó

(Hivatkozzék ezen hirdetésre)

CITY PENSIO
WIEN, I.,
Kärntner-
strasse 1.
(Eingang
Singerstr. 2.)

Családi
magyar ház

Mérsékelt
árak

Hideg-meleg folyóvíz. Szoba
reggelivel is. Kitünő konyha.

Érdekes könyvek

Mécs László:

HAJNALI HARANGSZÓ.

Mécs László nevét versei tették egyszeriben híressé. A határokon innen és túl. Csudálatos jelenség, hogy az exkluzív líra szava a mi fásult világunkban át tudta törni a közöny falait, nemcsak a szerző különben is szuggesztív személye iránt, hanem általában a vers iránt. A versnek már-már veszni kezdő hitelét néhány fiatal társa között is elsőként Mécs László szerezte vissza: mert versei olyan hangot találtak meg, amely valóban minden lélek néma vágyainak ritmusba törése. Hite és kenyeret: ez az óhajlás minden Mécs vers szíve, amely lüktető, sebes dobogással ver át a szavak gazdag omlásu palástján. Bátran, újszerűen és mégis lélekbe-bemúlónan zendülnek fel ennek a költőnek versei, amelyek mind népszerűsége hivatottak és sokszori olvasásra méltók. Az Athenaeum adta ki nemesen szép külső kiállításban. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepegenál Kolozsvár. Füzve 149 lei, vászonkötésben 204 lei. Vidékre tányvétel portómentesen. Korábbi híres műve az „Üveglegenda” füzve 132 lei.

Ursula Parrott:

EX-FELESEG.

Szabad-e a nőnek mindaz, ami szabad a férfinak? Erről szól ez a könyv, az utóbbi évek egyik legnagyobb sikerű regénye Amerikában és immáron egész Európában is. Ursula Parrott, ez az okos, szellemes, mélyen érző és mélyen látó írónő, azt feleli, hogy szabad. Szabad dolgozni, hogy megkeresse a kenyerét és ne szoruljon el tartásra. Szabad önállóan gondolkodni, felszabadulva minden férfiaktól, kitalálta elítélésétől. Szabad házasságot kötnie, vagy a szerelem mezőin szabadon esatangolnia, érzelmei és meggyőződése szerint. Ursula Parrott főhősnője az „ex-feleség” él mindezekkel a szabadságokkal a szeretetreméltó, olyan okos, olyan esinos, hogy még akkor se vehetjük szabadságait rossz néven, ha magunk esetleg más meggyőződés vallanánk. Különböző is mindegy, hogy mit vallunk: a legmodernebb nőben is felülkerekedik előbb-utóbb az örök asszony s Ursula Parrott elvált asszonya is, miután végigpróbálta az élet és a szerelem minden lehetőségét, megint csak férfihez megy. Kényesebb témát nagyobb finomsággal, vitásabb kérdésekkel, őszintébb bölcsességgel soha nem írtak még meg, mint ahogy Ursula Parrott ebben a regényben, amely kétségtelenül megérdemli a világhírét és bizonyára majd a magyar közönség szeretetét is. Az izléses egészsvásonba kötött könyv az Athenaeum országos híré 68 lejes regénysorozatának első köteteként jelent meg. A sorozat 12 kötet lesz. Egyik pompásabb a másiknál. 300-400 oldal, fehér papíron, diszvánkötésben. Teljes sorozatra értékes ajándékkönyv jár. Ingyen részletes prospektus bármely könyvüzletből, vagy Lepegetől Kolozsvár.

Rádióulajdonosok!

Rádiószereleink külföldi tanulmányutjára megérkezett. Válasszuk bármilyen gyári vagy amateur készülék szakszerű javítását és átépítését, hálózatra is teljes garancia mellett. Defektes hangszórók és hallgatók tökéletes javítása. Telepes készülékeket elhelyezünk és cserélünk. Accumulátortöltés.

„KONTAKT”
I., Börze-u. 3.

VILÁGBÉKE

Írta: Ifjabb Kuban Endre

1

A hatalmas ezüst szivar méltóságteljesen hasította a levegőt. A kikötőben a tömeg eksztázisban ünnepelte a levegő királyát. Voltak, akik a sapkájukat hajigálták az ég felé, míg számosan az életüket is szívesen odaadták volna, ha a büszke légióriás magával vitte volna őket. A léghajóban levők sápadtan lóbálták zsebkendőiket. Es nem akadtak, akiknek agyában megfordult az a gondolat, hogy ezért az égkiruccnásért talán nagy zsoldot kell fizetni a világnak.

2

A légiexpressz büszkén hasította az ég kékjét. A motorok egyenletesen és tisztán harsogtak az emberi erő és az előretörtetés dölyfös himnuszát. Az ég eddigi urai — a madarak — riadtan menekültek tova. Hatalmas tempóban nyelte a gép a mérföldeket. Mint egy kilótt ezüstös fényben megfürdetett nyilvessző suhant a csodálkozva figyelő felhők között. „VILÁGBÉKE-NEK” keresztelték el. Világkörüli ultra indult, hogy az embereknek a békét és a szeretetet hirdesse.

3

Harvey James a léghajó kapitánya a körülfutó járda korlátjánál állott és nyugodtan tekintett le a földre, ahol millió és millió ember él és tépi-marja egymást. Mosolygott. Rövidesen már béke lesz. A hajóban a világ bölcsei foglalnak helyet, akik a békéről és annak áldásairól szólnak majd a világhoz. — Gondolja, — szolt oda a mellette köhéscső kopasz, jólöltözött urnak, — hogy két év múlva lesz még háború?

— Nem hinném, — mondotta az határozottan és gondosan megtörölte selyem keszkenőjével a bódult sugarakat lövelő napsütéstől kövéren gyöngyöző homlokát.

— Minden okunk megvan reá, hogy bizakodjunk, hiszen a tömeg a kikötőben valóságosan megváltók gyanánt üdvözölt bennünket, a világbéke keresőit, a VILÁGBÉKE utasait...

Mindketten elhallgattak. Csak a motorok egyhangú kattogása hal-

latszott. Világbéke, világbéke, — harsogtak.

Ugyanekkor lent a földön a fegyveresörgés és az egymásnak hadat üzeni készülő fegyvergyárak és iparmágnások titkos morsekattogása a háborút és a vést hirdette, de ezt a harcias robajt fent nem hallották.

4

A léghajó belsejében elhelyezett hálófülkék egyikében minduntalan összerendezve, hivatlan idegen beléptétől tartva, titkos rádiót kezelve dolgozott Sir Patrick Leetstock.

Mit csináljak? Mit csináljak? kérek sürgős intézkedést. Honoluba tartanak! Le akarják beszélni a bomszülötteket az Anglia elleni háborúról! A honolulu fegyverrendelés veszélyben! A német postógyárosokat és a francia szaharinyárosokat értesíteni kérem. Mindent storniozzanak. Munkásokat nem kell fizetni. Indokolás: Nincsen háború, nincsen pénz. A hollandi bankok a már elküldeni szándékozott háborút finanszírozó pénzt ne küldjék a háborús ágenszeknek. A jutalékkal várjanak.

Sir Patrick Leetstock a rádiózással elkészült. Megkönnyebülten felsőhajtott. Veszélyes játék volt. Könnyen rájöhetek volna. Szerencsére nem is sejtik, hogy kém is van a léghajón. Nevetett és feléslpve monokliját, mint aki valóban megérdemli a vacsoráját, az étkezőbe sietett. Idejében. A pincér a homárt szolgálta fel. Ez tudniillik a kedvence étele volt.

5

Honoluluban hivatalos küldöttség fogadta a VILÁGBÉKÉT és annak utasait. A hivatalos küldöttség két század katonából és feltucatnyi gépfegyverből állott. A gyárosok nem tétlenkedtek. A honolulu kormány elfogató parancsot adott ki az állam érdekeit keresztelő utasok ellen. Az államnak érdeke a háború, mert akkor egy csapásra megszűnik a század legégetőbb problémája: a munkanélküliség. A férfiak ugyanis háború esetén a harcterek gázoktól illatozó kavernáiban lesznek foglalkoztat-

va, míg az asszonyok és gyermekek férjeik és apáik várásával, valamint kenyérré és egyéb élelmiszere szórakoznak. Az állam ezzel kenyeret és cirkuszt ad polgárainak. A reményről nem is beszélve. Ami szintén díjtalan. A nőknek meg van ugyanis a reményük, hogy hozzátartozóik épkézláb hazakerülnek, míg a férfiak meg remélhetik, hogy legalább mint hatvan százalékos rokkantak sapkájukat nyujtva koldulni tudnak majd a háború befejezte után...

6

Természetesen halálra ítélték mindannyiukat. Már tudniillik a monoklis Leetstockot kivéve. Az ítéletben kimondták azt is, hogy a főváros főterén déli tizenkét órakor hajtják végre az ítéletet. Pont déli tizenkét órakor a békét és megváltást hirdető harangzugáskor sortuz dördült el és ez kivégezte a Világbékét.

A kivégzést néző tömeg az ítélet végrehajtó katonáit mámorosan esőkolgatta és mint megmentőit ünnepelte. Egy husz éves fickó belerugott szakadt cipős lábával Hervey James kapitány vértől párolgóstestébe. A hullá tetlenül tűrte megszenteltetését, mire a subancvérszemet kapva köpdösni kezdte. A tömeg rohögve nézte és tapsolt hozzá...

A kormány elhatározta:

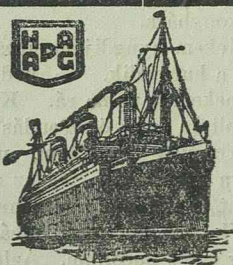
— A VILÁGBÉKE harci léghajó lesz és PUSZTÍTÓ ZIVATAR-ra keresztelik.

7

A föld minduntalan meg-negremegett. Másodpercenként csaptak le a gránátok és vágták agyon a földbe ástott katonákat. Agyvelődarabok és égetthusecafatok szemétdombja möhön itta magába a szerzetést folydogáló embervért. A világtérkép máról-holnapra megváltozott. Amerika pompás bombái fél óra alatt elpusztítottak a földszínről egy-egy világvárost. Új városok is alakultak. Kórházvárosok, ahol a leszaggatott kezű és lábú HÓSÖK-et ápolták. A gyárak ismerjeszkedtek. Egész városok voltak, ahol hadiszereket gyártottak. A gyárakban a robbanó anyagokat és gyilkos fegyvereket az asszonyok készítették. Ezzel gyilkolták azután le a gyermekeik apját. A gyerekek husevést játszottak és pompásan utánozták a valóban ennilátzó felnőtteket. A háború harmadik esztendejében a föld egy nagy dög-halom volt. Már csak a bénák és vakok hadakoztak egymás ellen.

8

Az előkelő étteremben pedig, ahol a gyárosok és háborútkészítő politikusok ültek, vigan szolt a jazz. Sir Patrick Leetstock vacsorázott. Előétel után volt. A frakkos pincér éppen frissen sült húst tett ezüst tálon elébe. A monoklis gentlemann késével és villájával neki-látott és enni készült, amikor hírtelen elsápadt. Rosszul lett. A pesenye rosszul volt kisütve. Véres volt. Leetstock szédülni kezdett. Nem bírta a vért látni...

A Hamburg-America Linie modern, kényelmesen berendezett és gyors hajóival rendszeres járatokat tart fenn a következő helyekre:

Északamerika és Kanada, Délamerika (Argentina, Uruguay, stb).

Középamerika (Kolumbia, Venezuela).

Tengeri szórakozóutak:

1932-es világkörüli út, Földközi tengeri és keleti utazások, USA-tanulmányutak a „Resolute” és „Oceana” luksushajókkal. Fevilágosítás-szolgálat és prospektust küld:

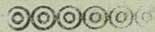
Hamburg-America Linie S. A. R. Timisoara, Str. Mercy 2. Bukarest, Cernauti, Cluj.

Rádió-készülékek

alkatrészek és lámpák nagyraktára Olcsó napiárak. Árjegyzék ingyen és bérmentve

HOBUS

Timisoara Str. Brațianu 2.

Lupényi Kőszénbánya R. T. timisoarai bánya lerakata eredeti bánya árban árusít:

kézzel válogatott szalon szenet, mely 7200 kalóriás, kömentes nem füstölög.

Kétszer mosott kovács szenet 100 kg-tól fejjebb házhoz szállít, garantált sulyban Lupényi kőszénbánya lerakata IV., Begajbbsor 47. Múmalom mellett. Telefon 13-01.

Petroleumforrásokot fedeztek fel Temesvárott, amelyek kihasználása révén soha nem remelt fellendülés elé tekint a város

A Déli Hirlap elsőnek számolhat be arról, hogy Temesvár városának közvagyonra a szerencsés véletlen folytán egyszerre sok száz millió leiel gyarapodott. Olyan ez az új gazdasági forrás — a szó igazi értelmében vett forrás — amely évszázadokig sem fog kimerülni állandóan hozzájárul a város virágzásához és lakosainak boldogulásához. Grófsorean Kornél dr. főpolgármester ennek az új városi vágyonnak nyilvánosságra való hozatalával a város közönségét új esztendőre akarta meglepni, hogy a sok rossz és keserves év után végre egy jól kezdődő éve is legyen. Az újságíró azonban véletlenül nyomára jött a féltve őrzött örvendetes titoknak és olvasói iránti kötelességének tartja a dolgot minél előbb kipattantani.

Lapunk tudósítója, akit riporter hivatása többször szólít a város külső részei felé, egy idő óta megfigyelte, hogy a Luna-parkban titokzatos dolgok történnek. Az újságíró elhatározta, hogy ennek utána jár és szenzációs dolgok tudója lett. A Luna-park bérlelője a nyár végeztével arra kérte a várost, hogy a park közepén artézi kutat furasson, mert a vállalat prosperitásának emelésére akváriumot akar létesíteni. A város a kérelem teljesítéséhez hozzájárult és október elején Ferenczy Károly kútfúrómester megkezdte a furást. Három heti furás után több száz méternyi mélységben járt már a furó. Akkor történt, hogy

a furási esőből kiemelt iszap és föld egyszerre különös színű és szagúvá változott. Mentől mélyebbre furtak, ez a jelenség egyre inkább erősödött.

A fölhözött iszapot Ferenczy bemutatva Suciú Adrián városi főmérnöknek, aki jelentést tett az ideiglenes bizottságnak és azt a véleményét fejezte ki, hogy a Luna-park alatt petroleumos közet van. Mardan Dion és Vuchetich Endre dr. ideiglenes bizottsági tagok javaslatára a város megbizta Hummel Lipót geológust az iszap és a furás megvizsgálására. A vizsgálat meglepő eredménnyel járt. Hummel geológus utasítására a furást folytatták és az általa végzett számítások alapján megállapítást nyert, hogy a Luna-park alatt körülbelül kétezer méternyi mélységben óriási földalatti kátlan van, amely tele van a legjobb minőségű petróleummal.

Hummel szerint a fölfedezett petroleumkatlan kimeríthetetlen, mert összefüggésben áll olyan petróleumúds közetekkel, amelyek állandóan táplálják.

Mikor a város ideiglenes bizott-

sága megismerte Hummel jelentését, elhatározta, hogy az első furás folytatása mellett két másik helyen is megkezdik a furást. Az első kútból jövő iszap mindegyre folyékonyabb lett és nemsokára az iszap teljesen elmaradt és a legtisztább petróleum óriási erővel tört fel a felszínre. A mérések beigazolták, hogy ennek az egyetlen kútnak a napi hozama több ciszternavagón megtöltésére elég.

December közepére a másik két furás is eredménnyel járt. Mikor ennyire jutottak, a három petróleumforrásokot megfelelő biztosítószelvényekkel lezárták, hogy a felesleges petróleumkifolyást megakadályozzák.

A város kérelmére az ókirályságheli petróleumvállalatok szakértői Temesvárra érkeztek és a Luna-parkban általuk végzett helyszíni szemle, kutatás és számítás teljesen igazolta Hummel geológus megállapításait.

A város vezetősége a szakértők meghallgatása után több napon keresztül tartott tárgyaláson döntött a petroleumforrások jövőbeli felhasználása fölött. A petroleumforrásokot mint külön városi vállalatot kezelik. Kiszámították, hogy a munkások, tisztviselők, a különböző költségek és az adók levonása után a városnak évi ötszáz millió lejtiszta jövedelme marad, amely azonban további furások által még fokozható.

Az ideiglenes bizottság nagyszabású tervet dolgozott ki ennek a horribilis jövedelemnek hováfordítására. Először is kifizetik a város és vállalatának összes külföldi tartozásait. A villanyáram, a vízidíj, a gáz és a villamos vasut árait a jelenleginek a negyedére szállítják le. A különböző beruházások elvégzése után az a terv, hogy a város költségvetését teljesen, vagy legalább is háromnegyed részben a petróleumjövdelemből fedezik, úgy hogy a polgárságnak semmi, vagy csak alig valami városi adót kell fizetni.

Ezekben a kedvezményekben azonban csak azok — valamint utódai — részesülnek, akik 1930-ban Temesvárott illetőségel bírtak.

Az építkezések, amelyeket a város ideiglenes bizottsága elhatározott és amelyek a petroleumforrások jövedelméből alig néhány év alatt teljesíthetők lesznek, a következők: új városháza, muzeum, kuturpalota, minden városrészben hatalmas vásárcsarnok, minden városrészben nagy népfürdő, kiállításokra alkalmas művészház, állandó kiállítási csarnokok mintavásárok részére, árvaházak, kórházak, tudószanatóriumok, iskolák, klinikák, egyetemi laboratóriumok, meteorológiai intézet és még sok egyéb.

Temesvár városa ezzel nem várt fellendülés elé néz, amely még akkor is, ha a világgazdasági helyzet szomorú lesz, ennek a városnak és lakóinak a jólétét és boldogulást biztosítja. Temesvár lesz az igazi Eldorádó, amelyre a többi város mind irigykedve fog tekinteni.

Körö Pál.

DORNHELM

JENŐ Divatáru nagykereskedés

Timisoara, Tőzsde-utca 2 szám.

A segesvári selyemgyár lerakala

Detail eladás. Engros árok.

Kâli-Yûga

A nyomoruság és pusztulás korszaka

A Visnu-Puránákban, a hinduk egyik több évezredes szent könyvében, állanak a következő szavak:

„Azon időkben megátalkodott hatalmasok fognak a világon uralkodni: erőszakos, gonosz és a hazugságban megrogzított emberek. Asszonyokat és gyermekeket fognak tönkretenni, alantasaikat meg fogják lopni és házasságtörők lesznek. Sok követőre és nagy hatalomra fognak szert tenni, rövid életűek és szenvedélyeikben telhetetlenek lesznek. Különböző nemzetiségű emberek fognak velük összefogni és példájukat követni, minekfolytán a nép tönkre fog menni. Jólét és becsületesség fogvandók lesznek, míg a világ teljesen megleszen rontva.

A férfi tekintélyét pénze fogja megadni. Egyedül a gazdagságot fogják tisztelni. A kereskedelemben és gazdaságban a hazugság lesz a nyeresékedés egvedüli eszköze és mindenkit külső látszata után fognak megítélni.

A ki nagy vagyonnal bír, feddhetetlennek fog tekintetni. Álnokság lesz az érvényesülés általános útja; a gyönge rab-szolgálatra lesz kárhózzatva.

Kérkedés és önhietség az igaz tudás helyébe fognak lépni, a szeretet a böközéségtől függend, a kölcsönös szeszélyen alapuló egyvetértés nemi egyesüléshez a házassággal egyenlőnek fog tartani és a tekintélyes emberek méltósága szép köntösük leend. Aki legerősebb

a tömeg kegyeiben, uralkodni fog. A nép, amely a rozótt terheket nem fogja tovább bírni, ki fog vándorolni és a társadalom rothadása a Kâli-Yugában (a nyomoruság és pusztulás korszakában) annyira fog fejlődni, hogy az emberi nem a pusztuláshoz közel fog állani...

Ugye vág a sok évezredes jóslat a mi korunkra, a „haladás“ korára? Még szerencse, hogy a benne valózt rosszak nem zúdultak teljes égészükkben egy országra, nemzetre!

Ezt eredményezte azon haladó szellemű bölcsélet, mely az emberi önzést rendszere alapjául véve, minden emberi eszményt és berendezkedést a rideg anyagi, ugyszólván állati szükségletekre akar visszavezetni, s ennek folytán a társadalmi rendet a esel és ravaszság harea szülöttjének, a sikert az igazság és igazságtalanság mértékének, a becsületérzést izlés dolgának s e földet ügyes gazemberek örökének tekintti.

Vissza az anyagiasságtól az eszményekhez! Vissza az egymásra utaltság gondolatához, megértéshez, türelemhez! De ennek első és fő feltétele az önzetlenség! Mert csak ennek alapján fogjuk azt az állapotot megint visszazerezni tudni, melynek neve: az aranykor!

De még egyet rójunk lelkünkbe: Nagyot hasoncsuszva nem lehet elérni s magasztos eszme nem érvényesülhetett soha anélkül, hogy embermilliók jalkiáltása ne kísérette volna!

Mert kemény lesz a hare ezért az eszményért is!

Oexel-Rónay Ferenc báró.

Az elegáns hölgy csak

„Adesgo“

barisnyát visel, mert simulékony, tartós és olcsó.

Gyártási hibákért szavatolunk!

Hölgyem győződjene meg!

William Weisz & Fiul

(Löffler-palota)

Kötöttáru különlegességek.

Rádió

Péntek (December 25.) Bukarest. 11 óra 15: Gyermekkar karácsonyi dalokat ad elő. 11 óra 30: Katonazene. 1 óra: Gramofonzene. 2 óra: Gramofonzene. 6 óra: Táncczene. 7 óra 5: Hangjáték előadása. 7 óra 25: Jazz-band. 8 óra 30: Az operaház előadásának közvetítése. Budapest. 9 óra 30: Hírek. 10 óra: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Predikál Ravasz László dr. püspök. 11 óra: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Bangha Béla jézustársasági házfőnök. A szentbeszéd szentmise közben van. 12 óra 30: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Predikál Raffay Sándor dr. püspök. Utána időjelzés, majd az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Sebők Sári. A hangverseny szünetében rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő. 3 óra 15: Gramofonzene. 5 óra: Előadás az ifjúságnak. Beszélnek a fénydéták. Irta és felolvassa Móra László. 6 óra: A Gudimel-énekkar hangversenye. 6 óra 45: Barangolásom Betlehem környékén. Heigl László dr. előadása. 7 óra: Zenekari hangverseny. 8 óra: Harsányi Zsolt előadása. 8 óra 30: A János vitéz című

hangversenye a Spolarich kávéházából. Bécs. 11 óra: Ének- és orgonahangverseny. 12 óra 5: A bécsi filharmonikusok hangversenye. Közreműködik Kiurina Berta. 2 óra 10: Vonós-nyégyes hangversenye. 4 óra 5: Délutáni hangverseny. 6 óra 30: Kamarazene. 8 óra: Novellák. 8 óra 30: A Bajadér című operett előadása. 11 óra 5: Jazz-band. Belgrád. 1 óra 5: Gramofonzene. 1 óra 30: A rádiózenekar hangversenye. 4 óra 45: Gramofonzene. 6 óra: Wunsche Annie dalestje. 6 óra 30: Citerahangverseny. 7 óra: Orgonajáték. 9 óra 30: Vonósnyégyes hangversenye. 10 óra: Operettársulat. 11 óra 10: Zenekari hangverseny. Langenberg. 9 óra: Karácsonyi hangverseny. Utáni régi és új táncok. 1 óra: Jazz-band. Milánó. 6 óra: Könnyű zene. 8 óra: Gramofonzene. 10 óra:

zene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 5: Zenekari hangverseny. 8 óra 40: Gramofonzene. 9 óra: A Jedermann című misztérium előadása. 10 óra: Zenekari hangverseny. Budapest. 11 óra: Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó templomból. Szent-

Emke-kávéházából. Bécs. 11 óra: Szórakoztató zene. 1 óra 30: Operarészletek. 4 óra 50: Délutáni hangverseny. 6 óra 15: Vigjáték előadása. 11 óra 45: Zenekari hangverseny. Belgrád. 12 óra: Gramofonzene. 1 óra 5: Könnyű zene. 5 óra: Gramofonzene. 6 óra: Délszláv dalok. 6 óra 30: Szórakoztató zene. 7 óra: Operaelőadás, utána jazz-band. Langenberg. 5 óra 30: Katonazene. 7 óra 30: A Tannhäuser című opera előadása. 12 óra: Táncczene. Milánó. 6 óra 5: Gramofonzene. 7 óra 10: Könnyű zene. 8 óra 15: Olasz zene. 8 óra 45: Gramofonzene. 10 óra: Vigjáték, utána kávéházi zene. Prága. 7 óra: Jazz-délután. 8 óra: Fuvózenekar hangversenye. 9 óra: Szláv táncok. Róma. 6 óra 30: Szórakoztató zene. 10 óra: Operaelőadás. Strassburg. 8 óra: Könnyű zene. 9 óra: Gramofonzene. 10 óra 30: Szórakoztató zene. 12 óra 30: Táncczene. Varsó. 8 óra 25: Gramofonzene. 9 óra 15: Könnyű zene. 11 óra 10: Chopin-művek zongorán. 12 óra: Táncczene.

Mielőtt rádiót vesz, hallgassa meg a csodáshangú

SCHAUB RÁDIÓT

ezenkívül raktáron Telefunken, Eswe, Blaupunkt stb. valamint mesés magnetikus és dinamikus hangszórók.

Rádió-Electric L. HÁMORY
TIMISOARA, IV., BONNÁZ-U. 21 sz.
Prohaszka Ford üzlet mellett.

Kamarazene. Prága. 4 óra: Operaelőadás. 6 óra 30: Gramofonzene. 7 óra: Dalok. Róma. 9 óra 30: Gramofonzene. 10 óra: Operettelőadás. Varsó. 6 óra 30: Népszerű hangverseny.

Szombat (December 26.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 2 óra: Gramofon-

beszédet mond P. Bőle Kornél szentdomonkosrendi perjel. 12 óra 14: Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet Kupár Lajos hitoktató tartja. 1 óra 30: Időjelzés, majd az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. A hangverseny szünetében: Márkus László előadása. 3 óra 15: Gramofonzene. 5 óra: A Rádióélet gyermekjátékszórója. 5 óra 45: Hírek. 6 óra: Magyar nóták. Előadja Nagy Izabella és Rácz Béla cigányzenekara. 7 óra 15: Római karácsony. Megyeri Ella előadása. 7 óra 30: A Berend-szalózenekar hangversenye. 8 óra 45: A Drótostót című operett előadása. Az első felvonás után sporteredmények. Az előadás után Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye az

Készpénzért olcsón
vehet férfi- és fiu ruhákat
FUCHS SÁNDOR
ruhaüzletében csak Józsefváros, Skudier-tér 5. sz. a.
Átmeneti férfi felöltő 900 lejől
Sport férfiöltöny 900-1500-ig
Fiu télikabátok 400-900-ig
Szövet pantalon 180-400-ig
A Kereskedők Részletszindikátusának tagja.
Vidékieknek 5% engedmény.

Nouile avantagii pentru depuneri si restituri (plati) la Cassa Generala de Economii

din Bucuresti, Calea Victoriei in fața Postei

1. Statul garanteaza sumele depuse si dobanzile lor;
2. Depunerile nu pot fi poprite nici urmarite;
3. Dobanzile depunerilor pana la 100.000 lei sunt scutite de orice impozite;
4. Sotiile si minorii isi pot administra cum vor depunerile lor;
5. Secret absolut asupra depunerilor;
6. Oricine poate depune pentru sine ori pentru alta persoana si poate dispune dupa dorinta de sumele depuse. Ori cati membrii intr-o familie pot avea fiecare cate un libret.
7. Sotul si sotia pot conditiona ridicarea depunerilor, asigurandu si banii economisiti dupa cum vor.
8. Libretul de depunere este ea si un cec la vedere; oricare oficiu postal din tara, ca si la Centrala Cassei (Calea Victoriei, vis-a-vis de Palatul Postelor) plateste la prezentare sume pana la 2000 lei.
9. Orice sume se poate ridica din depuneri la Centrala Cassei, ori unde s'ar fi facut depunerea.
10. Oficiile postale restituie sumele cari trec de 50.000 lei in termen de cel mult 45 zile, dela cererea de retragere. Sub 50.000 lei in termene mai scurte.
11. Termenele se pot micșora in cazuri de urgenta.
12. Nu se plateste taxe sau timbre. Formalitatile pentru depuneri sau restituri sunt foarte rapide si cu totul simple.

Cea mai mica depunere pe libret e de 50 lei
Sub 50 lei depunerile se fac pe foi de economii cu timbre speciale

Toate oficiile postale din tara si capitala primesc depuneri si fac restituri pentru **CASSA GENERALA de ECONOMII** din Bucuresti. Institutie garantata de Stat. Fondata in 1881. Dobanda de 4½ procente scutita de impozite, egala cu 6 procente.